

EIROPAS KOMISIJA

INFORMATĪVS PAZIŅOJUMS

Atbilstoši situācijai 2021. gada 1. janvārī

Jautājumi un atbildes – ES pilsoņu tiesības Apvienotajā Karalistē pēc pārejas perioda beigām

Šajā dokumentā ir sniegta informācija par ES pilsoņu tiesībām Apvienotajā Karalistē no 2020. gada 31. decembra, kā izklāstīts Izstāšanās līguma otrajā daļā, kas stājas spēkā 2020. gada 1. februārī.

Šajā dokumentā galvenā uzmanība pievērsta juridiskajai situācijai, kāda tā ir spēkā no 2021. gada 1. janvāra, bet pirms labvēlības perioda beigām (*atbilstoši Izstāšanās līgumam termiņš pieteikumiem jauna statusa saņemšanai, kas nedrīkst būt agrāk par 2021. gada 30. jūniju*). Šis dokuments tiks atjaunināts pēc labvēlības perioda beigām.

Apvienotās Karalistes tiesību akti un Apvienotās Karalistes pieeja Izstāšanās līguma īstenošanai ir izklāstīti, pamatojoties uz patlaban pieejamo informāciju.

Saturs

1.	Pārejas periods.....	3
2.	Kuras personas aizsargā Izstāšanās līgums?	4
•	<i>Sīkāka informācija par uzturēšanās nosacījumiem</i>	6
•	<i>Noteikumi par prombūtni</i>	9
•	<i>Īpaši gadījumi</i>	10
3.	Ģimenes locekļi	12
4.	Uzturēšanās tiesības	18
•	<i>Izstāšanās līguma pārvaldība</i>	21
5.	Ieceļošanas un izceļošanas noteikumi	24
6.	Noziedzība un ļaunprātīga izmantošana.....	26
7.	Administratīvās procedūras.....	28
8.	Profesionālā kvalifikācija	36
•	<i>Profesionālā kvalifikācija atbilstīgi patlaban spēkā esošajiem ES tiesību aktiem</i>	36
•	<i>Profesionālā kvalifikācija atbilstīgi Izstāšanās līgumam</i>	37
9.	Sociālais nodrošinājums	40
10.	Noderīgas saites.....	49

1. Pārejas periods

1.1. Pārejas periods – ko tas nozīmē un kā tas ietekmēja pilsoņu tiesības?

Apvienotā Karaliste izstājās no Eiropas Savienības 2020. gada 31. janvārī.

Tomēr abas puses vienojās par pārejas periodu no 2020. gada 1. februāra līdz 2020. gada 31. decembrim. Pārejas periodā Apvienotā Karaliste vairs nebija Eiropas Savienības dalībvalsts un vairs nepiedalījās ES lēmumu pieņemšanas procesā.

Tomēr visi ES tiesību akti visās politikas jomās joprojām tika piemēroti Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā. Apvienotā Karaliste palika ES muitas savienībā un vienotajā tirgū, saglabājot visas četras pamatbrīvības.

Tāpēc pārejas periodā (jeb "īstenošanas periodā") turpināja pilnībā piemērot ES tiesību aktus par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos, neraugoties uz to, ka Apvienotā Karaliste vairs nebija ES dalībvalsts.

Tas nozīmē, ka līdz 2020. gada beigām ES pilsoņi Apvienotajā Karalistē varēja izmantot savas tiesības uz brīvu pārvietošanos ES.

1.2. Vai ES tiesību akti par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos joprojām ir piemērojami Apvienotajā Karalistē?

Nē, kopš 2020. gada 31. decembra attiecībā uz ES pilsoņiem Apvienotajā Karalistē un Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem Eiropas Savienībā vairs netiek piemēroti ES tiesību akti par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos.

1.3. Vai personām, kas Apvienotā Karaliste ieradās pārejas periodā, piemēroja tos pašus nosacījumus, kurus piemēroja personām, kas ieradās tajā līdz 2020. gada 1. februārim?

Jā. Viņiem saskaņā ar ES tiesību aktiem par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos bija tieši tādas pašas tiesības kā tiem, kuri ieradās Apvienotajā Karalistē pirms tās izstāšanās no ES. Uz to tiesībām attiecās arī vienādi ierobežojumi un nosacījumi.

2. Kuras personas aizsargā Izstāšanās līgums?

2.1. Uz ko Apvienotajā Karalistē attiecas Izstāšanās līgums?

Lai varētu izmantot Izstāšanās līgumā paredzētās tiesības, 2020. gada 31. decembrī, kad beidzās pārejas periods, ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, kas minēti Izstāšanās līgumā, bija likumīgi jāuzturas Apvienotajā Karalistē saskaņā ar ES tiesību aktiem par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos.

Izstāšanās līgumā netika prasīta fiziska klātbūtne Apvienotajā Karalistē pārejas perioda beigās – tika atļauta pagaidu prombūtne, kas neietekmē uzturēšanās tiesības, un ilgāka prombūtne, kas neietekmē pastāvīgas uzturēšanās tiesības. Sīkāku informāciju par prombūtni sk. tālāk.

Pietiek ar to, ka 2020. gada 31. decembrī persona likumīgi uzturējās Apvienotajā Karalistē. Pat ja ES pilsonis pirms 31. decembra kādu noteiktu laikposmu neuzturējās Apvienotajā Karalistē, pietiek ar ierašanos tajā dienā.

Lai varētu tur palikt, ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem bija likumīgi jāuzturas arī pēc pārejas perioda beigām. Būtiskie uzturēšanās nosacījumi saskaņā ar Izstāšanās līgumu faktiski ir tādi paši kā nosacījumi saskaņā ar Savienības tiesībām.

ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, kas izpildījuši nosacījumus, pirms labvēlības perioda beigām ir jāpiesakās jaunam uzturēšanās statusam Apvienotajā Karalistē. Ja pieteikums nav iesniegts laikā, var tikt zaudētas jebkādas tiesības, kas pienāktos saskaņā ar Izstāšanās līgumu.

Nosacījumiem jauna uzturēšanās statusa iegūšanai saskaņā ar Izstāšanās līgumu būtu jāatbilst Brīvas pārvietošanās direktīvā izklāstītajiem nosacījumiem (*6. un 7. pants piešķir uzturēšanās tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem tiem, kuri strādā vai kuriem ir pietiekami finanšu līdzekļi un veselības apdrošināšana, 16.–18. pants piešķir pastāvīgas uzturēšanās tiesības tiem, kas likumīgi uzturējušies piecus gadus*).

ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem ir jāpiesakās uzturēšanās statusa saņemšanai saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu. Attiecībā uz uzturēšanās statusa piešķiršanu saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu Apvienotā Karaliste ir nolēmusi neizvērtēt, vai uzturēšanās statusa pieteikuma iesniedzēji atbilst visiem Izstāšanās līgumā paredzētajiem nosacījumiem.

Detalizētu informāciju par ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu Apvienotā Karaliste sniedz vietnē <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

2.2. Īsumā, kas ir vajadzīgs, lai paliktu Apvienotajā Karalistē?

Trīs lietas! Lai ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem būtu tiesības palikt Apvienotajā Karalistē, tiem:

- 1) ir jābūt tiesībām uzturēties Apvienotajā Karalistē 2020. gada 31. decembrī saskaņā ar ES tiesību aktiem;
- 2) ir jāatbilst uzturēšanās nosacījumiem pēc 2020. gada 31. decembra; un
- 3) ir jāpiesakās līdz labvēlības perioda beigām jaunam uzturēšanās statusam Apvienotajā Karalistē saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu.

2.3. Kas ir labvēlības periods?

Izstāšanās līgums aizsargā to ES pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesības, kuri 2020. gada 31. decembrī uzturējās Apvienotajā Karalistē saskaņā ar ES tiesību aktiem.

Tiem nav jāpiesakās jaunam uzturēšanās statusam saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu līdz pārejas perioda beigām. Izstāšanās līgums nodrošina, ka viņiem ir vēl vismaz seši mēneši pieteikumu iesniegšanai.

Šo periodu pēc pārejas perioda beigām un pirms pieteikumu iesniegšanas termiņa sauc par labvēlības periodu. Apvienotās Karalistes tiesību aktos ir noteikts, ka šis pieteikumu iesniegšanas termiņš ir 2021. gada 30. jūnijs.

Labvēlības periodā aizsargātajiem ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem (kuriem 2020. gada 31. decembrī saskaņā ar ES tiesību aktiem bija uzturēšanās tiesības Apvienotajā Karalistē) ir uzturēšanās tiesības, kas tiek uzskatītas par pastāvošām (tā sauktā juridiskā fikcija). Tās nevar atņemt, izņemot, ja viņi izdara noziedzīgu nodarījumu.

Pēc labvēlības perioda beigām iesniegti pieteikumi jaunam uzturēšanās statusam Apvienotajā Karalistē saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu var netikt izskatīti.

2.4. Uz kurām personām attiecas ES tiesību akti par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos?

Atbilstīgi ES tiesību aktiem ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem ir tiesības uzturēties jebkurā dalībvalstī, kas nav viņu valstspiederības valsts, saskaņā ar vairākiem ES tiesību aktiem:

- a) pats Līgums par Eiropas Savienības darbību (21., 45., 49. vai 56. pants);
- b) Brīvas pārvietošanās direktīva;
- c) Regula par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos.

Vairumā gadījumu sīki izstrādāti noteikumi, ko piemēro ES pilsoņiem, kuri pārvietojas ES, ir paredzēti Brīvas pārvietošanās direktīvā. Skatiet to, lai uzzinātu vairāk par:

- savām tiesībām;
- savu ģimenes locekļu tiesībām;
- nosacījumiem, ko piemēro uzturēšanās tiesībām;
- administratīvajām procedūrām un
- garantijām, kas aizsargā uzturēšanās tiesības.

Izstāšanās līgums aizsargā ES pilsoņus un viņu ģimenes locekļus, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē un atbilst ES tiesību aktu nosacījumiem pirms un pēc pārejas perioda beigām.

- *Sīkāka informācija par uzturēšanās nosacījumiem*

2.5. Esmu Čehijas valstspiederīgais un 2017. gadā ierados Apvienotajā Karalistē. Strādāju vietējā slimnīcā. Vai varu palikt pēc 2020. gada 31. decembra?

Jā. Ja vēlaties turpināt strādāt (*vai, piemēram, piespiedu kārtā pārtraucat strādāt atbilstoši Brīvas pārvietošanās direktīvas 7. panta 3. punktam vai kļūstat par pašnodarbinātu personu, ekonomiski neatkarīgu studentu vai darba meklētāju*), jūs varat palikt Apvienotajā Karalistē pēc pārejas perioda beigām.

Saskaņā ar Izstāšanās līgumu jums ir tiesības uzturēties Apvienotajā Karalistē pēc pārejas perioda beigām. Lai saglabātu savas uzturēšanās tiesības, jums ir jāievēro būtībā tie paši būtiskie nosacījumi, kas bija piemērojami pirms pārejas perioda beigām saskaņā ar ES tiesību aktiem par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos.

Jums pirms labvēlības perioda beigām ir jāiesniedz pieteikums Apvienotās Karalistes iestādēm par jūsu jauno statusu Apvienotajā Karalistē. Tiklīdz Apvienotajā Karalistē būsiet likumīgi nodzīvojis piecus gadus, jūs varēsiet pieteikties, lai mainītu uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē uz pastāvīgas uzturēšanās statusu, kas nodrošina vairāk tiesību un labāku aizsardzību.

2.6. Esmu Polijas valstspiederīgais un es dzīvoju un studēju Apvienotajā Karalistē. Vai man ir jāsāk strādāt, lai saglabātu savas tiesības?

Izstāšanās līgums aizsargā tos ES pilsoņus, kuri uzturas Apvienotajā Karalistē saskaņā ar nosacījumiem, ko ES tiesību akti par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos saista ar uzturēšanās tiesībām. Būtībā ES pilsoņi atbilst šiem nosacījumiem, ja:

- viņi ir darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas; vai
- viņiem ir pietiekami līdzekļi un veselības apdrošināšana; vai
- viņi ir kādas citas personas, kura atbilst šiem nosacījumiem, ģimenes locekļi; vai
- viņi jau ir ieguvuši pastāvīgas uzturēšanās tiesības (*kurām vairs nepiemēro nekādus nosacījumus*).

Lai uzturētos kā students, jums ir jābūt pietiekamiem līdzekļiem un veselības apdrošināšanai. Šīs kategorijas ir iespējams mainīt (*piemēram, beigt studijas, lai sāktu strādāt*). Jūs saglabāsi savas tiesības tik ilgi, kamēr atbildīsiet vismaz vienas kategorijas nosacījumiem.

Ņemiet vērā, ka Apvienotā Karaliste ir nolēmusi atteikties no dažiem no šiem nosacījumiem un neprasa ES pilsoņiem vai ģimenēm, kas dzīvo Apvienotajā Karalistē, pierādīt, ka viņi ir darba ņēmēji vai viņiem ir veselības apdrošināšana.

Tomēr, lai saglabātu savas tiesības, jums līdz labvēlības perioda beigām būs jāiesniedz pieteikums Apvienotās Karalistes iestādēm par jūsu jauno statusu Apvienotajā Karalistē saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu.

2.7. Vai tiem ES pilsoņiem, kuri Apvienotajā Karalistē darba meklējumos ieradās vairākus mēnešus pirms pārejas perioda beigām, ir garantēta aizsardzība?

Jā. ES pilsoņi, kuri meklē darbu Apvienotajā Karalistē pirms pārejas perioda beigām, drīkst palikt sešus mēnešus pēc savas ierašanās (*vai ilgāk, ja viņiem būs reālas izredzes tikt pieņemtiem darbā*). Viņiem līdz labvēlības perioda beigām ir jāpiesakās jaunam uzturēšanās statusam saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu.

2.8. Esmu Dānijas pilsonis. Ierados Apvienotajā Karalistē 2019. gadā, taču neatradu darbu. Patlaban man nav naudas. Vai varu tagad palikt?

Izstāšanās līgums aizsargā tos ES pilsoņus, kuri uzturējās Apvienotajā Karalistē saskaņā ar nosacījumiem, ko ES tiesību akti par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos saista ar uzturēšanās tiesībām. Būtībā ES pilsoņi atbilst šiem nosacījumiem, ja:

- viņi ir darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas; vai
- viņiem ir pietiekami līdzekļi un veselības apdrošināšana; vai
- viņi ir kāda cita ES pilsoņa, kurš atbilst šiem nosacījumiem, ģimenes loceklis; vai
- viņi jau ir ieguvuši pastāvīgas uzturēšanās tiesības (*kurām vairs nepiemēro nekādus nosacījumus*).

Tiem ES pilsoņiem, kuri pārejas perioda beigās neatbilst šiem nosacījumiem, atbilstīgi Izstāšanās līgumam vairs nav juridisku tiesību uzturēties Apvienotajā Karalistē, un viņu situācija ir atkarīga no Apvienotās Karalistes tiesību aktiem.

2.9. Apvienotā Karaliste nolēma atteikties no visaptverošās veselības apdrošināšanas prasības. Ko tas nozīmē?

Izstāšanās līgumā ir paredzēts aizsargāt tādas pašas tiesības, kādas bija noteiktas ES tiesību aktos. Visaptveroša veselības apdrošināšana nepārprotami ir prasība attiecībā uz finansiāli neatkarīgu personu likumīgu uzturēšanos, kā paredzēts Brīvas pārvietošanās direktīvas 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā.

Apvienotā Karaliste ir nolēmusi nepieprasīt ES pilsoņiem izpildīt visaptverošu veselības apdrošināšanas nosacījumu vai "reāla darba pārbaudi", lai piešķirtu jaunu uzturēšanās statusu saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu.

2.10. Esmu Francijas pilsonis, dzīvoju Parīzē, bet ikdienā dodos uz darbu Londonā. Vai varu turpināt strādāt Apvienotajā Karalistē?

Jā. Izstāšanās līgumā ir paredzēta arī tā dēvēto pārrobežu darbinieku aizsardzība. Saskaņā ar Izstāšanās līgumu pārrobežu darbinieks ir darba ņēmējs vai pašnodarbināta persona, kas strādā vienā valstī, bet dzīvo citā valstī. Jūs varat turpināt strādāt Londonā, dzīvojot Parīzē. Jums ir jāiesniedz Apvienotās Karalistes iestādēm pieteikums jaunam dokumentam, kas apliecina, ka esat pārrobežu darbinieks, kura aizsardzība ir paredzēta Izstāšanās līgumā. Šis dokuments atvieglos ceļošanu uz Apvienoto Karalisti, darba turpināšanu tur un atgriešanos Francijā.

2.11. Esmu ES pilsonis un 2017. gadā Apvienotajā Karalistē ieguvu pastāvīgās uzturēšanās atļauju. Kas mainās manā situācijā?

Jums līdz labvēlības perioda beigām ir jāpiesakās jaunam pastāvīgās uzturēšanās statusam saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu. Tomēr, tā kā jūs jau esat ieguvis pastāvīgas uzturēšanās dokumentu Apvienotajā Karalistē saskaņā ar ES tiesību aktiem par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos, administratīvā procedūra ir vienkārša. Jums tikai ir jāuzrāda derīga pase vai personas apliecība, jāpierāda, ka piecus gadus neesat uzturējies ārpus Apvienotās Karalistes, un jādeklarē ziņas par jebkuru jūsu sodāmību, kas iekļauta sodāmības reģistros. Procedūra ir bez maksas, un jums tiks piešķirta pastāvīgas uzturēšanās atļauja Apvienotajā Karalistē (*settled status* jeb "nostiprinātais statuss").

2.12. Es ierados Apvienotajā Karalistē 1964. gadā no Francijas un apprecējos ar savu lielisko britu vīru. Mēs joprojām esam kopā. Man taču nav nekas jādara, lai es varētu palikt, vai ne?

Ja droši zināt, ka jums ir pastāvīgas uzturēšanās tiesības saskaņā ar Apvienotās Karalistes tiesību aktiem (*Indefinite Leave to Remain*) un ka šie tiesību akti nākotnē netiks grozīti, jūs varat ignorēt pieteikuma iesniegšanu jauna uzturēšanās statusa saņemšanai saskaņā ar Izstāšanās līgumu.

Ļoti ieteicams tomēr līdz labvēlības perioda beigām pieteikties jaunam uzturēšanās statusam Apvienotajā Karalistē saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu. Tas jums nodrošinās skaidras tiesības uzturēties Apvienotajā Karalistē, ko nevarēs atņemt ar izmaiņām Apvienotās Karalistes tiesību aktos.

2.13. Esmu Maltas pilsonis. 2018. gadā ierados Apvienotajā Karalistē, lai strādātu būvniecībā. Diemžēl nesen darbā piedzīvoju

nelaimes gadījumu un esmu ieguvis pastāvīgu invaliditāti. Ceru, ka man nebūs jābrauc prom!

Jums nebūs jādodas prom. Personas, kurām bija jāpārtrauc darbs tādas pastāvīgas invaliditātes dēļ, ko izraisījis nelaimes gadījums darbā, iegūst pastāvīgas uzturēšanās tiesības atbilstīgi ES tiesību aktiem par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos. Šo tiesību aizsardzība ir nodrošināta arī pēc pārejas perioda beigām.

Jums līdz labvēlības perioda beigām ir jāpiesakās jaunam pastāvīgās uzturēšanās statusam saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu.

2.14. Esmu Nīderlandes valstspiederīgais un kopš 1995. gada strādāju Apvienotajā Karalistē. Pēc vairākiem gadiem došos pensijā. Vēlos zināt, vai varēšu tur palikt pēc pensionēšanās.

Jā. Tā kā vismaz piecus gadus esat uzturējies un strādājis Apvienotajā Karalistē, jūs šajā valstī jau esat ieguvis pastāvīgas uzturēšanās tiesības, kurām vairs nepiemēro nekādus nosacījumus (*piemēram, ka jums būtu jāturpina strādāt*). Tomēr jums līdz labvēlības perioda beigām ir jāpiesakās jaunam pastāvīgās uzturēšanās statusam saskaņā ar Apvienotās Karalistes tiesību aktiem.

- Noteikumi par prombūtni

2.15. 2018. gadā es ierados Apvienotajā Karalistē no Grieķijas, lai studētu. 2020. gadā es piecus mēnešus studēju Itālijā Erasmus+ programmā un tad atgriezos savā Apvienotās Karalistes augstskolā. Vai varu cerēt, ka šī pārcelšanās neietekmē negatīvi manu uzturēšanos Apvienotajā Karalistē?

Tā neietekmē jūsu tiesības Apvienotajā Karalistē. ES tiesību aktos par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos ir paredzēts, ka prombūtnes periodi, kas ir īsāki par sešiem mēnešiem gadā, neietekmē uzturēšanās nepārtrauktību. Šīs garantijas ir iekļautas arī Izstāšanās līgumā.

2.16. Saskaņā ar Izstāšanās līgumu es varu būt prombūtnē līdz sešiem mēnešiem gadā, neapdraudot savu uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē. Ko nozīmē "seši mēneši gadā"?

Izstāšanās līgumā ietvertais noteikums par "sešiem mēnešiem gadā" ir tas pats noteikums, kas paredzēts Brīvas pārvietošanās direktīvā. Tam ir tāda pati interpretācija. Saskaņā ar ES Brīvas pārvietošanās direktīvu ES pilsonis var īslaicīgi būt prombūtnē uz laiku, kas nepārsniedz sešus mēnešus gadā. Šāds gads sākas tā datuma gadadienā, kad ES pilsonis sāka uzturēties uzņēmējvalstī.

2.17. Būdams Somijas pilsonis, saskaņā ar ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos es 2010. gadā ieguvu pastāvīgas uzturēšanās tiesības Apvienotajā Karalistē. 2017. gada martā es no Apvienotās Karalistes devos uz Zviedriju studēt. Vai līdz pārejas perioda beigām man bija jāatgriežas Apvienotajā Karalistē, lai nezaudētu tur iegūtās tiesības?

Nē. Tā kā pastāvīgas uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē jūs ieguvāt pirms izbraukšanas no šīs valsts, ja atgriezīsieties piecu gadu laikā pēc izbraukšanas (*tātad līdz 2022. gada martam*), uz jums attiecas Izstāšanās līgums. Tomēr jums ir jāpiesakās jauna pastāvīgas uzturēšanās statusa saņemšanai saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu. Šāds pieteikums jāiesniedz pirms labvēlības perioda beigām.

2.18. Es iestājos Mančestras Universitātē, lai sāktu studijas 2020./2021. akadēmiskajā gadā. Diemžēl es fiziski nevarēju ierasties Apvienotajā Karalistē ar koronavīrusu saistīto ceļošanas ierobežojumu dēļ. Es piedalos studijās attālināti. Vai Izstāšanās līgums mani aizsargā?

Diemžēl Izstāšanās līguma aizsardzību garantē tikai tiem ES pilsoņiem, kas ieradusies Apvienotajā Karalistē pirms pārejas perioda beigām. Apvienotā Karaliste var piemērot lielāku elastību, lai ņemtu vērā visus ārkārtējos apstākļus.

2.19. Es ierados Apvienotajā Karalistē tieši pirms pārejas perioda beigām, bet drīz pēc tam man nācās doties prom, lai nodarbotos ar svarīgām ģimenes lietām. Vai es joprojām esmu aizsargāts?

Jā, ir svarīgi, ka jūs ieradāties Apvienotajā Karalistē pirms pārejas perioda beigām. Pēc ierašanās Apvienotajā Karalistē saskaņā ar ES tiesību aktiem par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos jūs varat atrasties prombūtnē uz laiku līdz sešiem mēnešiem jebkāda iemesla dēļ (vai noteiktos gadījumos arī ilgāk), neietekmējot savas tiesības. Tomēr jums ir jāpiesakās jauna uzturēšanās statusa saņemšanai saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu. Šāds pieteikums jāiesniedz pirms labvēlības perioda beigām.

- Īpaši gadījumi

2.20. 2006. gadā es ierados Apvienotajā Karalistē strādāt, toreiz vēl Slovērijas pilsoņa statusā. Nesen ieguvu Apvienotās Karalistes

pilsonību. Kāds ir mans kā Slovākijas un Apvienotās Karalistes dubultpilsoņa statuss?

Jūsu Apvienotās Karalistes valstspiederība nodrošina jums beznosacījumu uzturēšanās tiesības Apvienotajā Karalistē. Kopš naturalizācijas uz jūsu uzturēšanos Apvienotajā Karalistē vairs neattiecas Brīvas pārvietošanās direktīva. Taču, tā kā jūsu uzturēšanās notika atbilstīgi ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos, pamatojoties uz Slovākijas valstspiederību, tas nodrošina, ka uz jums joprojām attiecas Izstāšanās līgums.

Jūsu Apvienotās Karalistes pilsonība dod jums tiesības uzturēties Apvienotajā Karalistē uz nenoteiktu laiku, un jūs varat arī atsaukties uz Izstāšanās līgumu, piemēram, attiecībā uz ģimenes atkalapvienošanās tiesībām.

2.21. Esmu Portugāles valstspiederīgais un ierados Apvienotajā Karalistē pirms daudziem gadiem, lai pievienotos savai sievai, kura ir Apvienotās Karalistes pilsonē. Viņai ir invaliditāte, un es viņu aprūpēju un viņai palīdzu uz pilnu slodzi. Es domāju, ka mana uzturēšanās Apvienotajā Karalistē ir likumīga, bet esmu nobažījies par to, vai Izstāšanās līgums mani aizsargā.

Izstāšanās līgumā paredzētā aizsardzība ir garantēta tikai tiem ES pilsoņiem, kuri pārejas perioda beigās uzturas Apvienotajā Karalistē atbilstīgi nosacījumiem, ko ES tiesību akti par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos attiecina uz uzturēšanās tiesībām.

Ja atbilstat visiem uzturēšanās nosacījumiem kā ekonomiski neatkarīgs ES pilsonis, jūsu tiesības uzturēties pēc pārejas perioda aizsargā Izstāšanās līgums.

2.22. Esmu Itālijas valstspiederīgais un kopš 2011. gada dzīvoju Apvienotajā Karalistē ar ģimeni, viņiem ir Brazīlijas pilsonība. Saprotu, ka manas tiesības uzturēties Apvienotajā Karalistē ir aizsargātas, bet kas notiks ar manām tiesībām atgriezties Itālijā kopā ar ģimeni, pamatojoties uz Tiesas judikatūru lietā *Surinder Singh*?

Izstāšanās līgums aizsargā to personu tiesības, kuras ir izmantojušas tiesības uz brīvu pārvietošanos un dzīvo valstī, kas nav viņu valstspiederības valsts. Tas neaizsargā personas, kuras dzīvo savas valstspiederības valstī neatkarīgi no tā, vai tās ir atgriezušās mājās pirms vai pēc pārejas perioda beigām.

Tomēr uz jums attieksies *Surinder Singh* judikatūra, ņemot vērā, ka jūs atgriezīsieties savā pilsonības dalībvalstī pēc tam, kad būsiet izmantojis savas tiesības brīvi pārvietoties un

uzturēties citā ES dalībvalstī. Nav svarīgi, ka pa šo laiku jūsu dzīvesvietas valsts izstājusies no ES.

Jūsu tiesības uzturēties tiks aizsargātas tikai tad, ja līdz labvēlības perioda beigām pieteiksieties jaunam uzturēšanās statusam saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu. Pēc atgriešanās Itālijā jūs zaudēsiet savas Izstāšanās līgumā paredzētās tiesības un uzturēšanās tiesības Apvienotajā Karalistē, ja uzturēsieties ārpus Apvienotās Karalistes ilgāk par pieciem gadiem.

2.23. Esmu Meksikas valstspiederīgais un dzīvoju Apvienotajā Karalistē kopā ar manu piecgadīgo meitu, kura ir Apvienotās Karalistes valstspiederīgā un kuras faktisko aizgādību es īstenoju saskaņā ar tā dēvēto "Ruiz Zambrano" noteikumu. Vai es varu palikt?

Izstāšanās līgumā paredzētā aizsardzība ir garantēta tikai tām personām, kuras pārejas perioda beigās uzturas Apvienotajā Karalistē atbilstīgi nosacījumiem, ko ES tiesību akti par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos attiecina uz uzturēšanās tiesībām.

Izstāšanās līgumu nepiemēro personām, kuras Apvienotajā Karalistē dzīvo, pamatojoties vienīgi uz to, ka ES pilsonība ir viņu ģimenes locekļiem, kas ir Apvienotās Karalistes valstspiederīgie. Apvienotās Karalistes tiesību akti pašlaik ļauj šādām personām iegūt jaunu uzturēšanās statusu saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu. Iesakām vērsties pie juridisko konsultāciju sniedzēja.

3. Ģimenes locekļi

3.1. Esmu Portugāles valstspiederīgais, un mans tēvs, arī Portugāles valstspiederīgais, strādā Apvienotajā Karalistē. Es dzīvoju kopā ar viņu un mācos vietējā pamatskolā. Vai es drīkstu palikt Apvienotajā Karalistē?

Jā. Jums ir tiesības palikt Apvienotajā Karalistē kopā ar savu tēvu. Izstāšanās līgumā ir noteikts, ka neatkarīgi no valstspiederības visi ģimenes locekļi, kas pārejas perioda beigās Apvienotajā Karalistē likumīgi dzīvojuši kopā ar ES pilsoni, var palikt valstī atbilstīgi tādiem pašiem nosacījumiem, kādi bija spēkā līdz pārejas perioda beigām.

Jums līdz labvēlības perioda beigām būs jāpiesakās jaunam uzturēšanās statusam vai arī tēvam būs piesakās jūsu vārdā.

3.2. Esmu Korejas valstspiederīgā. Ierados Apvienotajā Karalistē, lai dzīvotu kopā ar savu vīru – Latvijas valstspiederīgo, taču laulībā nesen radās problēmas. Vēlos iesniegt prasību par

laulības šķiršanu, taču esmu nobažījies, kā tas ietekmēs manas uzturēšanās tiesības.

Izstāšanās līgumā tiek pārņemti ES tiesību akti par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos, kas noteiktos apstākļos jau aizsargā laulātos, kuri ir trešo valstu valstspiederīgie un kuri šķir laulību ar ES pilsoni. Ja pirms laulības šķiršanas jūsu laulība ir ilgusi vismaz trīs gadus un jūs Apvienotajā Karalistē esat dzīvojuši vismaz vienu gadu pirms laulības šķiršanas pieteikuma, pēc pārejas perioda beigām varēsiet turpināt dzīvot Apvienotajā Karalistē, ja būsiet iesniegusi pieteikumu jaunā uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē. Tiklīdz jūsu laulība būs pilnībā šķirta, uz jums attieksies nosacījumi, kas ES tiesību aktos par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos attiecināti uz uzturēšanās tiesībām, it kā jūs pati būtu ES pilsone.

Jebkurā gadījumā jums līdz labvēlības perioda beigām ir jāpiesakās jauna uzturēšanās statusa saņemšanai saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu. Ja jūs neesat piecus gadus bez pārtraukuma uzturējies Apvienotajā Karalistē, jūs saņemsiet ierobežotu uzturēšanās atļauju Apvienotajā Karalistē (*pre-settled status* jeb "nenostiprināto statusu"). Tiklīdz būsiet piecus gadus bez pārtraukuma likumīgi uzturējies Apvienotajā Karalistē, jūs varēsiet pieteikties pastāvīgas uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē.

3.3. Es dzīvoju un strādāju Apvienotajā Karalistē kopā ar savu partneri – Slovākijas valstspiederīgo. Mēs drīzumā plānojam bērnu. Vai mums vajadzēja pasteidzināt savus plānus un dzemdēt bērnu līdz pārejas perioda beigām?

Jums nav jāsteidzas. Izstāšanās līgumā ir paredzēts, ka bērniem, kas dzimuši tādu ES pilsoņu ģimenēs, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē līdz un pēc pārejas perioda beigām, ir tiesības palikt valstī. Neaizmirstiet līdz labvēlības perioda beigām pieteikties jaunam uzturēšanās statusam Apvienotajā Karalistē saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu. Jūsu bērnam var būt Apvienotās Karalistes pilsonība no dzimšanas, bet, ja ne, jums trīs mēnešu laikā pēc bērna piedzimšanas arī ir jāpiesakās uz jauno uzturēšanās statusu.

3.4. Esmu Krievijas valstspiederīgais un dzīvoju Apvienotajā Karalistē kopā ar savu laulāto – Rumānijas valstspiederīgo. 2018. gadā man tika izsniegta Savienības pilsoņa ģimenes locekļa uzturēšanās atļauja. Vai es varu palikt?

Jā, jūs varat palikt. Izstāšanās līgums aizsargā visus tos ģimenes locekļus, kuri līdz pārejas perioda beigām Apvienotajā Karalistē ir likumīgi dzīvojuši kopā ar ES pilsoni. Viņi drīkst palikt, bet līdz labvēlības perioda beigām ir jāpiesakās jaunam uzturēšanās statusam saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu.

3.5. Esmu Vācijas valstspiederīgais un Apvienotajā Karalistē dzīvoju kopā ar adoptēto bērnu. Vai mēs varam te palikt kopā?

Jā, jūs varat palikt kopā Apvienotajā Karalistē. Izstāšanās līgums aizsargā visus tos ģimenes locekļus, kuri līdz pārejas perioda beigām Apvienotajā Karalistē ir likumīgi dzīvojuši kopā ar ES pilsoni. Attieksme pret adoptētiem bērniem ir tāda pati kā pret bioloģiskajiem bērniem. Tomēr jums līdz labvēlības perioda beigām ir jāpiesakās – gan sev, gan savam bērnam (izņemot, ja bērnam ir Apvienotās Karalistes pilsonība) – jaunam pastāvīgās uzturēšanās statusam saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu.

3.6. Izstāšanās līgumā ir paredzēts, ka pēc pārejas perioda beigām dzimušo bērnu vecākam, kurš dzīvo uzņēmējvalstī, ir jābūt juridiskai aizgādībai pār bērnu. Vai šī aizsardzība attiecas tikai uz pāriem, kuru laulība ir šķirta?

Nē. Izstāšanās līgumā jēdziens "aizgādība" ir definēts ļoti plaši. Tas ietver aizgādības tiesības, kas iegūtas gan atbilstīgi tiesību aktiem, gan ar tiesas spriedumu vai pat saskaņā ar vecāku vienošanos.

3.7. Pirms vairākiem gadiem es vērsos Apvienotās Karalistes iestādēs, lai varētu pievienoties savai māsiņai, Zviedrijas valstspiederīgajai, kas dzīvo Edinburgā, jo es biju finansiāli atkarīgs no viņas. Apvienotās Karalistes iestādes tam piekrita un izsniedza man Savienības pilsoņa ģimenes locekļa uzturēšanās atļauju. Kas ar mani tagad notiks?

Jūs varat palikt. Izstāšanās līgums aizsargā visus tos ģimenes locekļus, kuri līdz pārejas perioda beigām Apvienotajā Karalistē ir likumīgi dzīvojuši kopā ar ES pilsoni. Jūs drīkstat palikt, bet līdz labvēlības perioda beigām ir jāpiesakās jaunam uzturēšanās statusam saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu. Apvienotās Karalistes tiesību aktos ir noteikts, ka jūsu Savienības pilsoņa ģimenes locekļa uzturēšanās atļaujai jābūt derīgai, kad iesniedzat pieteikumu saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu.

3.8. Nesen man tika piešķirta ieceļošanas vīza, lai es varētu pievienoties tantei – Ungārijas valstspiederīgajai –, kas dzīvo Apvienotajā Karalistē. Pēc manu vecāku nāves tante mani finansiāli atbalsta. Es atbraucu uz Apvienoto Karalisti, bet pārejas perioda beigās mans pieteikums uzturēšanās atļaujas saņemšanai vēl nebūs izskatīts. Kas ar mani notiks?

Saskaņā ar ES tiesību aktiem par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos jūsu pieteikumu izskata atbilstīgi Apvienotās Karalistes tiesību aktu noteikumiem, un jūsu uzturēšanās būtu jāatbalsta. Ja Apvienotās Karalistes iestādes nolems jums piešķirt uzturēšanās atļauju, uz jums attieksies Izstāšanās līgums un jūs pirms labvēlības perioda beigām varēsiet pieteikties jaunam uzturēšanās statusam saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu. Ikvienam atteikumam ir jābūt pilnīgi pamatotam, un to var apstrīdēt.

3.9. Esmu Apvienotajā Karalistē dzīvojoša Bulgārijas pilsoņa neprecētā partnere. Esmu iecerējusi viņam tur pievienoties, taču, tā kā man jāpilda darba pienākumi savā valstī Kanādā, varēšu to darīt tikai pēc četriem gadiem. Vai es drīkstēšu pievienoties viņam?

Jā. Izstāšanās līgums aizsargā partnerus, kas pārejas perioda beigās bijuši ilgstošās partnerattiecībās ar ES pilsoni, bet nav dzīvojuši kopā ar šo partneri Apvienotajā Karalistē. Jūs varēsiet pievienoties savam partnerim Apvienotajā Karalistē ar nosacījumu, ka joprojām būsiet ar viņu ilgstošās partnerattiecībās brīdī, kad vēlēšities pārcelties uz Apvienoto Karalisti, un ja viņš Apvienotajā Karalistē būs ieguvis jaunu uzturēšanās statusu, uz ko viņam jāpiesakās līdz labvēlības perioda beigām. Jums būs jāpiesakās jaunam uzturēšanās statusam saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu trīs mēnešu laikā pēc ierašanās Apvienotajā Karalistē.

Prasība par attiecību ilglaicīgumu ir jāizvērtē, ņemot vērā mērķi saglabāt ģimenes vienotību plašā nozīmē. Valsts noteikumos kā kritēriju tam, vai partnerattiecības var uzskatīt par ilglaicīgām, var izmantot kādu minimālo laika periodu. Tomēr šajā gadījumā valsts noteikumiem ir jānodrošina, ka tiek ņemti vērā citi būtiski aspekti (piemēram, kopīga hipotēka mājokļa iegādei).

3.10. Esmu Apvienotajā Karalistē dzīvojoša Čehijas pilsoņa brājadēls. Esmu iecerējis viņam tur pievienoties, taču, tā kā man jāpilda studiju saistības savā valstī, varēšu to darīt tikai pēc četriem gadiem. Vai es drīkstēšu pievienoties viņam?

Izstāšanās līgums neaizsargā ES pilsoņu paplašinātās ģimenes locekļus (*izņemot tos, kas ir ilgstošās partnerattiecībās*), kuri pārejas perioda beigās nedzīvo Apvienotajā Karalistē kopā ar radnieku. Ja vēlaties pievienoties savam radniekam Apvienotajā Karalistē, jums būs jākvalificējas saskaņā ar Apvienotās Karalistes imigrācijas tiesību aktiem, kas var nebūt iespējams, jo tas būs atkarīgs no noteikumiem, kuri būs spēkā laikā, kad vēlēsities tiem pievienoties.

3.11. Esmu Dānijas valstspiederīgais, kas studē Kārdifā. Mana sieva dzīvo citā valstī kopā ar mūsu mazuli. Viņi vēlētos man pievienoties, tiklīdz būšu beidzis studijas un atradis darbu. Vai viņi drīkstēs to darīt?

Viņi drīkstēs jums pievienoties arī pēc pārejas perioda beigām. Izstāšanās līgums aizsargā ne tikai tos tuvos ģimenes locekļus, kuri līdz pārejas perioda beigām ir likumīgi dzīvojuši Apvienotajā Karalistē kopā ar ES pilsoni, bet arī tos tuvos ģimenes locekļus, kuri pārejas perioda beigās bijuši radniecīgās attiecībās ar ES pilsoni, bet nav dzīvojuši Apvienotajā Karalistē. Viņi varēs jums pievienoties ar nosacījumu, ka joprojām būsit precējušies brīdī, kad jūsu sieva vēlēties pārcelties uz Apvienoto Karalisti, un ja jūs Apvienotajā Karalistē būsit ieguvis jaunu uzturēšanās statusu, uz ko jums jāpiesakās līdz labvēlības perioda beigām. Jūsu sievai un bērnam trīs mēnešu laikā pēc ierašanās Apvienotajā Karalistē būs jāpiesakās jaunam uzturēšanās statusam saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu.

3.12. Es dzīvoju un strādāju Apvienotajā Karalistē. Kā ES pilsoni man ir uzturēšanās statuss saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu. Neesmu precējusies, bet, cerams, kādudien es apprecēšos. Vai mans nākamais laulātais drīkstēs man pievienoties Apvienotajā Karalistē? Un kas notiks, ja mums būs bērns?

Atbilstīgi Izstāšanās līgumam jūsu nākamais laulātais jums nevarēs pievienoties, jo šis līgums neaizsargā personas, kas laulāsies ar ES pilsoni pēc pārejas perioda beigām. Šādam nākamajam laulātajam būs jāizpilda Apvienotās Karalistes imigrācijas noteikumi.

Jebkurš nākotnē dzimis bērns varēs pievienoties ES pilsonim, kas dzīvo Apvienotajā Karalistē pirms pārejas perioda beigām, ja šim vecākam, ES pilsonim, ir likumīgas aizgādības tiesības pār bērnu un viņam ir piešķirts jauns Apvienotās Karalistes uzturēšanās statuss, uz ko ES pilsonim

ir jāpiesakās pirms labvēlības perioda beigām. Jums arī par savu bērnu būs jāpiesakās jaunam uzturēšanās statusam saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu trīs mēnešu laikā pēc ierašanās Apvienotajā Karalistē vai pēc tā piedzimšanas Apvienotajā Karalistē.

3.13. Esmu Argentīnas valstspiederīgais un strādāju Apvienotajā Karalistē, kur dzīvoju kopā ar sešgadīgo dēlu, kas ir Horvātijas valstspiederīgais, un divgadīgo meitu, kas ir Argentīnas valstspiederīgā. Vai mēs varam palikt?

Jūs visi varat palikt, ja vien jūs un jūsu dēls, kas ir Horvātijas valstspiederīgais, atbilstat likumīgas uzturēšanās nosacījumiem un jūs visi saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu esat ieguvuši jaunu uzturēšanās statusu, uz kuru jums ir jāpiesakās pirms labvēlības perioda beigām.

Izstāšanās līgumā ir paredzēts, ka Apvienotajā Karalistē pēc pārejas perioda beigām drīkst palikt ne vien ES pilsoņi (*t. i., jūsu dēls*), bet arī tie ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi (*t. i., jūs un jūsu meita*), kuru klātbūtne ir vajadzīga, lai neierobežotu jūsu dēla uzturēšanās tiesības, ko viņam piešķir Izstāšanās līgums.

3.14. Esmu no Austrālijas. Es dzīvoju Apvienotajā Karalistē un esmu primārā aprūpētāja dēlam, Polijas valstspiederīgajam, kas šajā valstī studē. Mans partneris, Polijas valstspiederīgais, kas strādāja Apvienotajā Karalistē, aizgāja no mums. Vai es drīkstu palikt?

Atbilstīgi Izstāšanās līgumam jums ir tiesības dzīvot Apvienotajā Karalistē, līdz jūsu dēls būs ieguvis izglītību. Jums saglabāsies šīs tiesības vismaz līdz brīdim, kad jūsu dēls kļūs pilngadīgs, un, iespējams, arī pēc tam, kamēr viņam būs vajadzīga jūsu klātbūtne un aizgādība, lai studētu. Izstāšanās līgums jums negarantē tiesības pastāvīgi uzturēties Apvienotajā Karalistē, bet Apvienotās Karalistes tiesību akti to var paredzēt. Jums līdz labvēlības perioda beigām par sevi un savu dēlu ir jāpiesakās jaunam uzturēšanās statusam saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu.

4. Uzturēšanās tiesības

4.1. Esmu Kipras valstspiederīgais un dzīvoju Londonā kopā ar mammu, kas strādā par inženieri. Es mācos skolā, bet ceru atvērt savu ziedu veikalu. Vai es varēšu palikt un sākt strādāt, kad būšu pabeidzis skolu?

Jā. Jūs ne tikai varēsiet palikt Apvienotajā Karalistē, bet arī saglabāsi visas iespējas, ko ES pilsoņiem piešķir ES tiesību akti par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos. Jūs varēsiet strādāt, studēt, veikt uzņēmējdarbību vai palikt mājās un aprūpēt savus ģimenes locekļus. Kad sāksiet strādāt, jūsu tiesības netiks ierobežotas. Tomēr jums līdz labvēlības perioda beigām ir jāpiesakās jaunam uzturēšanās statusam saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu.

4.2. Esmu no Slovēnijas. Es ierados Apvienotajā Karalistē 2017. gadā un kopš tā laika esmu pašnodarbināta persona. Vai es varu tur saņemt pastāvīgas uzturēšanās atļauju, un, ja tā, tad kādi nosacījumi man būs jāizpilda?

Jums līdz labvēlības perioda beigām ir jāpiesakās jaunam uzturēšanās statusam saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu. Tā kā esat Apvienotajā Karalistē nodzīvojis mazāk nekā piecus gadus, jums būtu jāsaņem ierobežota uzturēšanās atļauja Apvienotajā Karalistē (*pre-settled status* jeb "nenostiprinātais statuss"). Tiklīdz būsi Apvienotajā Karalistē bez pārtraukuma un likumīgi nodzīvojis piecus gadus (*ieskaitot uzturēšanās periodus pirms un pēc pārejas perioda beigām*), saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu varēsiet pieteikties pastāvīgas uzturēšanās statusa (*settled status* jeb "nostiprinātā statusa") saņemšanai Apvienotajā Karalistē.

Iztāšanās līgums aizsargā tos ES pilsoņus, kuri uzturējās Apvienotajā Karalistē saskaņā ar nosacījumiem, ko ES tiesību akti par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos saista ar uzturēšanās tiesībām. Būtībā ES pilsoņu uzturēšanās ir likumīga, ja:

- viņi ir darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas; vai
- viņiem ir pietiekami līdzekļi un veselības apdrošināšana (arī studentiem); vai
- viņi ir šiem nosacījumiem atbilstīga ES pilsoņa ģimenes locekļi.

4.3. Esmu Somijas valstspiederīgais un kopā ar saviem vecākiem deviņus gadus esmu nodzīvojis Apvienotajā Karalistē. Viņi abi strādā. Vai man ir uzturēšanās tiesības Apvienotajā Karalistē?

Jā. Tā kā vismaz piecus gadus esat dzīvojis Apvienotajā Karalistē, jūs jau saskaņā ar ES tiesību aktiem par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos esat ieguvis pastāvīgas uzturēšanās tiesības, kurām

vairs nepiemēro nekādus nosacījumus (*piemēram, ka jums arī turpmāk jābūt ģimenes loceklim*). Jūsu tiesības uzturēties saskaņā ar Izstāšanās līgumu tiks aizsargātas tad, ja līdz labvēlības perioda beigām pieteiksieties jaunam uzturēšanās statusam saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu.

4.4. Esmu Igaunijas valstspiederīgais un studēju Apvienotās Karalistes augstskolā. Ja viss noritēs labi, studijas pabeigšu 2022. gadā. Vai es varēšu palikt Apvienotajā Karalistē un tur meklēt darbu?

Jā. Jūs varat palikt Apvienotajā Karalistē, ja līdz labvēlības perioda beigām pieteiksieties jaunam uzturēšanās statusam saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu.

Ja pieteikuma iesniegšanas dienā jūs nebūsit Apvienotajā Karalistē uzturējies nepārtraukti piecus gadus, jūs Apvienotajā Karalistē saņemsiet ierobežotu uzturēšanās atļauju (*pre-settled status* jeb "nostiprināto statusu"). Pēc piecu gadu nepārtrauktas uzturēšanās Apvienotajā Karalistē jūs varēsiet atkal pieteikties saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu, lai iegūtu pastāvīgas uzturēšanās atļauju Apvienotajā Karalistē (*settled status* jeb "nostiprināto statusu").

ES pilsoņi var mainīt savu kategoriju – studenti var sākt strādāt (*un kļūt par darba ņēmējiem*), darba ņēmēji var pensionēties (*un kļūt par ekonomiski neatkarīgām personām*), pašpietiekamas personas var sākt studijas utt. Nav nepieciešams atkārtoti pieteikties saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu.

4.5. Esmu Maltas valstspiederīgais, un mana pastāvīgā dzīvesvieta ir Apvienotajā Karalistē, kur esmu dzimis un audzis. Jau labu laiku studēju augstskolā un jau esmu saņēmis lielisku darba piedāvājumu Slovākijā. Man piedāvā trīs gadus ilgu līgumu, bet baidos – ja atstāšu Apvienoto Karalisti, vairs nevarēšu atgriezties. Lūdzu, kļiedējiet manas bažas!

Tiklīdz Apvienotās Karalistes iestādēm būsiet pieprasījis un ieguvis savu jauno uzturēšanās statusu saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu, jūs varēsiet atstāt Apvienoto Karalisti uz laiku, kas nepārsniedz piecus gadus, un tad atgriezties, nezaudējot savu statusu. Noteikums par piecu gadu prombūtni aizsargā arī tos pilsoņus, kuri pārejas perioda beigās bija prombūtnē no Apvienotās Karalistes, ar nosacījumu, ka viņi pirms labvēlības perioda beigām ir iesnieguši pieteikumu jauna uzturēšanās statusa saņemšanai saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu.

4.6. Esmu Ungārijas valstspiederīgais un Apvienotajā Karalistē esmu dzīvojis un strādājis 15 gadu. Es ceru, ka varēšu palikt

Apvienotajā Karalistē. Vai jūs varētu apstiprināt, ka es bez termiņa ierobežojuma varēšu saglabāt savas tiesības?

Tiesībām nav "derīguma termiņa". Visas personas, kas ir aizsargātas atbilstīgi Izstāšanās līgumam, saglabā savas iegūtās tiesības uz mūžu. Tomēr jums līdz labvēlības perioda beigām saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu ir jāpiesakās jaunam pastāvīgas uzturēšanās statusam (*settled status* jeb "nostiprinātajam statusam").

Tomēr noteiktos gadījumos dažas tiesības var tikt zaudētas. Piemēram, jaunais pastāvīgas uzturēšanās statuss tiks zaudēts, ja persona būs prombūtnē no Apvienotās Karalistes nepārtrauktu laikposmu, kas pārsniedz piecus gadus.

4.7. Esmu Austrijas valstspiederīgais un pēdējos divdesmit gadus dzīvoju Apvienotajā Karalistē. Es saņemu sociālās palīdzības pabalstus. Domāju, ka es varu palikt Apvienotajā Karalistē, bet vai es joprojām saņemšu pabalstus, kas man vajadzīgi?

Jā. Visiem ES pilsoņiem, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē un kuriem ir tiesības uz aizsardzību saskaņā ar Izstāšanās līgumu, ir tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi. Proti, ja viņiem bija tiesības uz pabalstu, tiesībām vai priekšrocībām pirms pārejas perioda beigām, viņi varēs tās izmantot arī turpmāk.

Tomēr jums līdz labvēlības perioda beigām saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu ir jāpiesakās jaunam pastāvīgas uzturēšanās statusam (*settled status* jeb "nostiprinātajam statusam").

4.8. Esmu Lietuvas valstspiederīgais un Apvienotajā Karalistē studēju augstskolā. Vai pēc pārejas perioda beigām man ir jāmaksā lielāka mācību maksa? Vai man ir pieejami studiju kredīti?

Visi ES pilsoņi, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē un ir tiesīgi saņemt jaunu uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē, saglabā savas uzturēšanās tiesības un tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi.

Attiecībā uz studentiem, kuriem ir uzturēšanās statuss saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu, tas nozīmē, ka viņi turpina maksāt tādu pašu mācību maksu kā Apvienotās Karalistes pilsoņi. Šīm tiesībām tiks piemērotas visas turpmākās iekšpolitikas izmaiņas, kas attiecas uz Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem.

Attiecībā uz piekļuvi uzturēšanas pabalstiem studijām, piemēram, studentu dotācijām vai studiju kredītiem, ES studenti, uz kuriem attiecas Izstāšanās līgums, arī turpmāk saglabā tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi.

4.9. Esmu Portugāles valstspiederīgais, dzīvoju Apvienotajā Karalistē, un mani aizsargā Izstāšanās līgums. Vai man joprojām ir brīvas pārvietošanās tiesības ES?

Jums kā ES pilsonim ir tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties ES saskaņā ar ES tiesību aktiem par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos. *Brexit* neietekmē šīs tiesības.

- *Izstāšanās līguma pārvaldība*

4.10. Vai ir kāda neatkarīga valsts iestāde, kas uzrauga Izstāšanās līguma izpildi?

Apvienotajā Karalistē neatkarīga valsts iestāde, ko sauc par "Neatkarīgo uzraudzības iestādi" (*Independent Monitoring Authority*), uzrauga Izstāšanās līguma pilsoņu tiesību daļas īstenošanu un piemērošanu. Tās tīmekļa vietnes adrese ir <https://ima-citizensrights.org.uk/>.

Šīs Apvienotās Karalistes iestādes pilnvaras un funkcijas, t. sk. tiesības veikt izmeklēšanu, pamatojoties uz pilsoņu sūdzībām, ir noteiktas Izstāšanās nolīgumā, un tās līdzinās ES līgumos paredzētajām Komisijas pilnvarām. Šai iestādei būs arī tiesības saistībā ar pilsoņu sūdzībām ierosināt tiesvedību kompetentajās Apvienotās Karalistes tiesās, lai panāktu pienācīgu tiesisko aizsardzību.

Gan šī iestāde, gan Komisija ik gadu īpašai pilsoņu tiesību komitejai, kas izveidota atbilstīgi Izstāšanās līgumam, ziņos par savām darbībām saistībā ar Līgumā paredzēto pilsoņu tiesību īstenošanu, t. sk. par saņemto sūdzību skaitu un specifiku.

4.11. Es uzskatu, ka ir pārkāptas manas tiesības saskaņā ar Izstāšanās līgumu. Ko es varu darīt, lai to risinātu?

Vispirms būtu jāizskaidro jūsu sūdzība Apvienotās Karalistes iestādei, kura, jūsuprāt, ir pieļāvusi kļūdu, un jādūdz tai atrisināt šo problēmu.

Ja tas nepalīdz vai ja uzskatāt, ka tas ir veltīgi, varat iesniegt pārsūdzību un lūgt Apvienotās Karalistes tiesai izskatīt jūsu lietu.

Par savu tiesību pārkāpumu varat ziņot arī Neatkarīgajai uzraudzības iestādei: <https://ima-citizensrights.org.uk/report-a-complaint/>. Sūdzība Neatkarīgajai uzraudzības iestādei palīdzēs identificēt un novērst iespējamās strukturālās problēmas. Tomēr ir iespējams, ka tas nenovedīs pie jūsu individuālās problēmas atrisināšanas.

Jūs kā ES pilsonis varat arī rakstīt Komisijai, lai iesniegtu sūdzību, bet ņemiet vērā, ka Komisija atšķirībā no Neatkarīgās uzraudzības iestādes, Apvienotās Karalistes iestādēm un tiesām nevar tieši piemērot nekādus tiesiskās aizsardzības līdzekļus.

4.12. Kur es varu atrast vairāk informācijas par Izstāšanās līguma īstenošanu?

Labākais informācijas avots ir kopīgi ES un Apvienotās Karalistes ziņojumi par uzturēšanās tiesību īstenošanu, un tie tiek regulāri atjaunināti. Ziņojumi ir pieejami šajā tīmekļa vietnē: https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/eu-uk-withdrawal-agreement/implementing-withdrawal-agreement/citizens-rights_lv.

4.13. Kas Apvienotās Karalistes iestādēm liedz nākotnē grozīt tiesību aktus par jauno uzturēšanās statusu?

Izstāšanās līgumā ir ļoti skaidri noteikts – ja reiz konkrētam ES pilsonim un viņa ģimenes locekļiem ir piešķirts jaunais uzturēšanās statuss, to nevarēs atņemt, pamatojoties uz apsvērumiem, kas nav nepārprotami atļauti Izstāšanās līgumā (*piemēram, saistībā ar prombūtni vai noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rezultātā*).

Izstāšanās līgumā paredzētās tiesības ir saistošas atbilstīgi starptautiskajām tiesībām, un ES pilsoņi un to ģimenes locekļi Apvienotajā Karalistē var tieši izmantot savas Izstāšanās līgumā noteiktās tiesības. Apvienotajai Karalistei ir jānodrošina, ka Izstāšanās līgumā paredzētās pilsoņu tiesības tā pienācīgi iekļauj Apvienotās Karalistes valsts tiesību aktos.

Apvienotās Karalistes tiesību akti, ar kuriem ievieš Izstāšanās līgumā paredzētās ES pilsoņu tiesības, ir prioritāri attiecībā pret citiem Apvienotās Karalistes tiesību aktiem. Tas nozīmē, ka ar Apvienotās Karalistes tiesību aktiem nevar “nejauši” atņemt Izstāšanās līgumā aizsargātās tiesības. Ja Apvienotās Karalistes parlaments nākotnē nolems atcelt tiesību aktus, ar kuriem Apvienotās Karalistes tiesību aktos stājas spēkā ES pilsoņu tiesības, šāda atcelšana būs Izstāšanās līguma pārkāpums un izraisīs šāda pārkāpuma sekas atbilstīgi paša Izstāšanās līguma un starptautisko tiesību noteikumiem.

4.14. Eiropas Savienības Tiesas kompetences termiņš beigsies pēc astoņiem gadiem. Vai tas nozīmē, ka arī manu tiesību termiņš beigsies?

Izstāšanās līgumā paredzētās tiesības jums ir piešķirtas uz mūžu (*taču tās var zaudēt noteiktos apstākļos, piemēram, pēc vairāk kā piecu gadu prombūtnes no uzņēmējvalsts*).

Lai gan Apvienotās Karalistes tiesu iespēja lūgt Eiropas Savienības Tiesas interpretāciju attiecībā uz Izstāšanās līgumu ir paredzēta tikai uz astoņiem gadiem, tas būs pietiekami ilgs laikposms, lai nodrošinātu, ka Tiesa var sniegt nolēmumus par visnozīmīgākajiem jautājumiem.

Pārējie Izstāšanās līguma aspekti nav ierobežoti laikā, piemēram, personu iespēja tieši izmantot Izstāšanās līgumu, kas ir prioritārs attiecībā pret neatbilstīgiem valstu tiesību aktiem, vai Apvienotās Karalistes administratīvo iestāžu un tiesu pasākumi vai pienākumi ievērot attiecīgo

Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, kas pieņemta līdz pārejas perioda beigām, un pienācīgi ņemt vērā turpmāko judikatūru, kas pieņemta pēc pārejas perioda beigām.

4.15. Redzu, ka uzturēšanās kritēriji tiek pamatoti ar ES tiesību aktu par brīvu pārvietošanos jēdzieniem, kā tos interpretē Eiropas Savienības Tiesa, taču, kas notiks, ja Apvienotā Karaliste nebūs pareizi transponējusi ES tiesību aktus par brīvu pārvietošanos un tāpēc tajos būs izmantota nepareiza interpretācija?

Izstāšanās līgumā ir skaidri noteikts: ja uzturēšanās kritēriji ir pamatoti ar ES tiesību aktu par brīvu pārvietošanos jēdzieniem, tie jāinterpretē atbilstīgi nolēmumiem, ko Eiropas Savienības Tiesa ir pieņēmusi līdz pārejas perioda beigām.

Ja Apvienotā Karaliste izmanto ES tiesību jēdzienu nepareizu interpretāciju, kas ir pretrunā šādam nolēmumam, prioritāra ir Eiropas Savienības Tiesas interpretācija.

Turklāt Apvienotās Karalistes tiesām pienācīgi jāņem vērā Eiropas Savienības Tiesas interpretācija, kas pieņemta pēc pārejas perioda beigām.

5. Ieceļošanas un izceļošanas noteikumi

5.1. Vai pēc *Brexit* es varu ceļot uz Apvienoto Karalisti kā ES pilsonis?

Līdz pārejas perioda beigām ES pilsoņi varēja brīvi ceļot, uzrādot tikai derīgu pasi vai personas apliecību.

Pēc pārejas perioda beigām tie ES pilsoņi, kuri ir dzīvojuši Apvienotajā Karalistē līdz pārejas perioda beigām, drīkst izbraukt no Apvienotās Karalistes un atgriezties tajā, uzrādot derīgu pasi vai personas apliecību. Viņu ģimenes locekļiem, kuri nav ES dalībvalstu pilsoņi, ir tādas pašas tiesības, uzrādot derīgu pasi. Ņemiet vērā, ka no 2026. gada Apvienotajai Karalistei būs tiesības vairs nepieņemt personas apliecības, kas neatbilst piemērojamiem starptautiskajiem standartiem attiecībā uz biometrisko identifikāciju.

Saņemot jaunu uzturēšanās statusu saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu, varat atvieglot robežas šķērsošanu, jo tas Apvienotās Karalistes iestādēm garantē, ka ceļotājam ir uzturēšanās tiesības Apvienotajā Karalistē.

Ieceļošanas noteikumus attiecībā uz citiem ES pilsoņiem (*tiem, kas pārejas perioda beigās neuzturas Apvienotajā Karalistē*), uz kuriem neattiecas Izstāšanās līgums, reglamentē Apvienotās Karalistes tiesību akti. Apvienotās Karalistes valdība ir norādījusi, ka no 2021. gada 1. oktobra tikai pases var izmantot kā ceļošanas dokumentus ieceļošanai Apvienotajā Karalistē.

5.2. Vai man kā Lietuvas pilsonim, kas dzīvo Apvienotajā Karalistē, turpmāk būs jāievēro prasības par ieceļošanas vīzu?

Nē – kamēr vien jums ir derīgs Apvienotās Karalistes dokuments, kas apliecina jūsu jauno uzturēšanās statusu atbilstīgi ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmai. Apvienotā Karaliste izdod digitālu dokumentu ES pilsoņiem saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu.

5.3. Esmu Luksemburgas valstspiederīgais. Nedzīvoju Apvienotajā Karalistē, bet to regulāri apmeklēju. Vai man ir vajadzīga ieceļošanas vīza?

Apvienotās Karalistes noteikumi nosaka, vai jums ir vajadzīga ieceļošanas vīza. Pašlaik ES pilsoņiem, kas apmeklē Apvienoto Karalisti, nav vajadzīga vīza.

5.4. Esmu Bulgārijas valstspiederīgais un es dzīvoju Apvienotajā Karalistē. Mana laulātā, kas ir Ķīnas valstspiederīgā, tikko sāka studijas augstskolā Melburnā. Kādi vīzu noteikumi uz viņu

attieksies 2025. gadā, kad viņa man pievienosies Apvienotajā Karalistē?

Pieņemot, ka 2025. gadā Ķīnas valstspiederīgajiem saskaņā ar spēkā esošajiem Apvienotās Karalistes tiesību aktiem tiks piemērotas vīzu prasības, jūsu laulātā joprojām varēs izmantot Izstāšanās līgumā paredzētās garantijas, kas nodrošina, ka ieceļošanas vīza būtu viņai jāizsniedz paātrinātā procedūrā un bez maksas.

5.5. Esmu Itālijas valstspiederīgā un dzīvoju Apvienotajā Karalistē kopā ar savu vīru – Ēģiptes valstspiederīgo. Mums abiem ir jaunais nostiprinātais statuss (*settled status*). Vai, apmeklējot Franciju, viņam būs vajadzīga vīza?

Jā, apmeklējot Franciju, viņam būs vajadzīga vīza, jo viņam vairs nebūs derīgas uzturēšanās atļaujas, kas izsniegta saskaņā ar ES Brīvas pārvietošanās direktīvu, vai uzturēšanās atļaujas, ko izsniegusi Šengenas dalībvalsts. Tomēr uz viņu attieksies ES Brīvas pārvietošanās direktīvā paredzētie aizsardzības pasākumi, kas nodrošina, ka viņa ieceļošanas vīza Francijā būtu jāizsniedz bez maksas un izmantojot paātrinātu procedūru.

6. Noziedzība un ļaunprātīga izmantošana

6.1. Esmu Apvienotajā Karalistē nodzīvojis un nostrādājis 11 gadu. 2019. gadā es tiku notiesāts par noziedzīgu nodarījumu un man piesprieda brīvības atņemšanu uz pieciem mēnešiem. Vai šī brīvības atņemšana var ietekmēt manas tiesības?

Noziedzīgai rīcībai var būt sekas attiecībā uz uzturēšanās tiesībām gan atbilstīgi ES tiesību aktiem par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos, gan atbilstīgi Izstāšanās līgumam. Attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti pirms pārejas perioda beigām, tiek piemēroti patlaban spēkā esošie Brīvas pārvietošanās direktīvas noteikumi (VI nodaļa).

Tas nozīmē, ka visi lēmumi, kas ietekmē uzturēšanās tiesības un ir pieņemti, pamatojoties uz noziedzīgu nodarījumu, kas izdarīts pirms pārejas perioda beigām, ir jāpieņem, tikai izskatot katru gadījumu atsevišķi, un var izraidīt tikai tos pārkāpējus, kuru rīcība rada patiesu, tūlītēju un pietiekami nopietnu apdraudējumu, kas ietekmē kādu no sabiedrības pamatinteresēm.

6.2. Kas notiks ar ES pilsoņiem, kuri drīkst palikt Apvienotajā Karalistē atbilstīgi Izstāšanās līgumam un kuri izdara noziedzīgu nodarījumu?

Attiecībā uz visiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti pēc pārejas perioda beigām, piemēro Apvienotās Karalistes valsts tiesību aktus.

Apvienotajā Karalistē patlaban tas nozīmē to, ka attiecībā uz tām personām, kuras izdara noziedzīgu nodarījumu, par kuru tiek piesprieda brīvības atņemšana uz 12 mēnešiem vai vairāk, automātiski tiks apsvērta izraidīšana. Šīm personām ir tiesības uz šāda lēmuma pārsūdzēšanu un to lietas izskatīšanu neatkarīgā tiesā.

6.3. Esmu nobažījies, ka daudzi var mēģināt iekļūt valstī ar krāpnieciskiem paņēmieniem, izliekoties par personām, uz kurām attiecas Izstāšanās līgums. Kādus aizsardzības pasākumus iestādes ir paredzējušas?

Visi aizsardzības pasākumi, kas ir dalībvalstu rīcībā atbilstīgi ES tiesību aktiem par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos, lai nodrošinātos pret ļaunprātīgu izmantošanu un krāpšanu, ir pārņemti Izstāšanās līgumā. Apvienotā Karaliste var pieņemt vajadzīgos pasākumus, lai atteiktu, pārtrauktu vai atceltu jebkādas tiesības, kas piešķirtas ar Izstāšanās līgumu, gadījumos, kad tiesības tiek ļaunprātīgi izmantotas vai notiek krāpšana, piemēram, fiktīvas laulības, dokumentu viltošana vai uzturēšanās tiesību izmantošanai būtiski svarīgu faktu nepatīss izklāsts. Visiem šādiem pasākumiem jābūt samērīgiem, un uz tiem attiecas tiesiskā aizsardzība.

6.4. Vai, izpildot Apvienotās Karalistes iestāžu lēmumus, kas pamatoti ar noteikumiem par tiesību ļaunprātīgu izmantošanu, var zaudēt pārsūdzības tiesības?

Ļaunprātīgas izmantošanas vai krāpšanas rezultātā var zaudēt uzturēšanās tiesības, bet nekad – pārsūdzības tiesības. Apvienotā Karaliste var ierobežot brīvas pārvietošanās tiesības tiem ES pilsoņiem, par kuriem ir pierādīts, ka viņi ļaunprātīgi izmanto ES tiesības (*piemēram, fiktīvas laulības*). Tiklīdz Apvienotās Karalistes iestādes ir pierādījušas ļaunprātīgu izmantošanu vai krāpšanu, iesaistītajai personai ir pilnvērtīgas tiesības pārsūdzēt lēmumu, kas minēto iemeslu dēļ ierobežo šīs personas uzturēšanās tiesības, tostarp tiesības palikt valstī, kamēr pārsūdzība tiek izskatīta, saskaņā ar Brīvas pārvietošanās direktīvas 31. panta 2. punktā paredzētajiem nosacījumiem.

6.5. Izstāšanās līgumā ir teikts, ka Apvienotās Karalistes iestādes var veikt sistemātiskas sodāmības un drošības pārbaudes visām tām personām, kuras iesniedz pieteikumu jauna uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē. Vai tā ir?

Jā. *Brexit* situācija ir ļoti īpaša, jo Apvienotās Karalistes iestādēm ir jāpieņem būtisks lēmums par to, vai attiecīgajām personām būtu uz atlikušo mūžu jāpiešķir jauns uzturēšanās statuss Apvienotajā Karalistē.

Šajā situācijā ir atbilstīgi, ka Apvienotā Karaliste attiecībā uz tām personām, kuras vēlas iegūt jauno uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē, vai nu izveido jaunu procedūru, vai arī piemēro tikai Apvienotās Karalistes imigrācijas noteikumus. Tas nozīmē, ka pēc pārejas perioda beigām Apvienotā Karaliste tos ES pārkāpējus, kuri izdarījuši noziedzīgus nodarījumus pirms pārejas perioda beigām, var izraidīt tikai tad, ja Apvienotā Karaliste var izraidīt viņus jau patlaban.

6.6. Man Apvienotajā Karalistē ir piemēroti naudas sodi par ātruma pārsniegšanu un automobiļa novietošanu neatļautā vietā, taču tie netiek uzrādīti manās ziņās par sodāmību. Vai man tie ir jāizpauž Apvienotās Karalistes iestādēm, iesniedzot pieteikumu saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu?

Nē, jums ir jāziņo tikai par notiesājošiem spriedumiem Apvienotajā Karalistē; naudas sodi par ātruma pārsniegšanu un automobiļa novietošanu neatļautā vietā nav noziedzīgi nodarījumi. Jebkurā gadījumā jums ir jāziņo tikai par notiesājošiem spriedumiem jūsu izrakstā no Apvienotās Karalistes sodāmības reģistra.

7. Administratīvās procedūras

7.1. Kur es varu atrast pārskatāmu informāciju par savām tiesībām un procedūrām?

Apvienotās Karalistes iestādes informāciju ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem sniedz savā specializētajā tīmekļa vietnē: <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

Plašākie ES informācijas avoti atrodami šajās vietnēs: https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/eu-uk-withdrawal-agreement/implementing-withdrawal-agreement/citizens-rights_lv, <http://www.eurights.uk> un https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/brexit-residence-rights/eu-nationals-living-in-uk/index_lv.htm.

Jūs varat iepazīties arī ar bukletiem par dažādiem tematiem: [kas jums jāzina, ja esat ES pilsonis un dzīvojat Apvienotajā Karalistē](#), [kas jums jāzina kā vecāka gadagājuma ES pilsonim, kurš dzīvo Apvienotajā Karalistē](#), un [kas jums jāzina, ja esat tādas valsts pilsonis, kura nav ES dalībvalsts, un dzīvojat Apvienotajā Karalistē un ja jums ir vai bija ģimenes saites ar ES pilsoni](#).

Jūs vienmēr varat lūgt palīdzību un padomu savas valsts vēstniecībā vai konsulātā.

7.2. Apvienotajā Karalistē ir jauns uzturēšanās statuss – *settled status* ("nostiprinātais statuss"). Vai tas attiecas uz ES pilsoņiem un ko tas nozīmē?

Lai varētu palikt Apvienotajā Karalistē, līdz [labvēlības perioda](#) beigām visiem Apvienotajā Karalistē dzīvojošiem ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem saskaņā ar [ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu](#) ir jāiesniedz pieteikums jauna uzturēšanās statusa saņemšanai. Tas atbilst pastāvīgas uzturēšanās tiesībām saskaņā ar Izstāšanās līgumu.

Apvienotās Karalistes iestādes informāciju ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem sniedz savā specializētajā tīmekļa vietnē: <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

7.3. Tā kā esmu ES pilsonis, kas dzīvo Apvienotajā Karalistē, man nebija jāpiesakās uzturēšanās dokumenta saņemšanai līdz pārejas perioda beigām. Vai man tas tagad ir jā dara?

Pārejas periodā ES brīvas pārvietošanās tiesības turpināja piemērot tā, it kā Apvienotā Karaliste joprojām būtu Eiropas Savienības dalībvalsts. ES pilsoņi varēja pilnībā izmantot savas tiesības Apvienotajā Karalistē līdz pārejas perioda beigām, un nebija pienākuma pieteikties kāda uzturēšanās dokumenta saņemšanai.

Tomēr tagad ES pilsoņi var palikt Apvienotajā Karalistē tikai tad, ja viņi iesniedz pieteikumu jauna uzturēšanās statusa saņemšanai saskaņā ar [ES pilsoņu uzturēšanās statusa](#)

nostiprināšanas shēmu. Tas ir juridisks priekšnoteikums viņu uzturēšanās turpināšanai Apvienotajā Karalistē. Šāds pieteikums ir jāiesniedz pirms labvēlības perioda beigām. Jaunais Apvienotās Karalistes uzturēšanās dokuments ir digitāls, un tam būtu jāpalīdz ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem pierādīt savu uzturēšanās statusu ne tikai Apvienotās Karalistes iestādēm vai policijai, bet arī darba devējiem, bankām, namīpašniekiem vai kādam citam.

Ja jūs nepieteiksieties jauna uzturēšanās statusa saņemšanai pirms labvēlības perioda beigām, jūs nopietni apdraudēsiet savas tiesības uzturēties Apvienotajā Karalistē.

7.4. Vai jaunais uzturēšanās statuss Apvienotajā Karalistē nozīmē, ka ES pilsoņi zaudē vecās tiesības, kas viņiem bija saskaņā ar ES tiesību aktiem?

Pēc pārejas perioda beigām ES tiesību akti par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos Apvienotajā Karalistē vairs nav piemērojami.

Neraugoties uz to, ka Apvienotā Karaliste ir nolēmusi nepieprasīt ES pilsoņiem izpildīt visus nosacījumus, būtiskie nosacījumi saskaņā ar Izstāšanās līgumu, atbilstoši kuriem pilsoņiem ir jāiegūst jauns uzturēšanās statuss saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu, būtībā atbilst tiem, kas attiecībā uz uzturēšanās tiesību iegūšanu vai zaudēšanu noteikti ES tiesību aktos par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos.

Apvienotās Karalistes iestādēm nav iespējas pēc saviem ieskatiem atteikt pieteikumu, pamatojoties uz apsvērumiem, kas nav atļauti ES tiesību aktos. Neviens, kam ir tiesības uz aizsardzību, netiks aizmirsts.

Nosacījumi jaunā uzturēšanās statusa zaudēšanai, no vienas puses, ir labvēlīgāki salīdzinājumā ar spēkā esošajos ES tiesību aktos par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos paredzētajiem nosacījumiem, jo ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem ir dota iespēja atstāt Apvienoto Karalisti uz pieciem gadiem, nezaudējot savu jauno pastāvīgas uzturēšanās statusu (*pašreizējos noteikumos ir paredzēti tikai divi gadi*).

No otras puses, ES pilsoņi var vieglāk zaudēt savu jauno uzturēšanās statusu, ja viņi izdara noziedzīgu nodarījumu Apvienotajā Karalistē pēc pārejas perioda beigām. Ja noziedzīgs nodarījums tiek izdarīts pēc pārejas perioda beigām, lēmumu pieņems saskaņā ar Apvienotās Karalistes tiesību aktiem (tajos ir zemāki izraidīšanas sliekšņi).

7.5. Man nav skaidrs, kurus kritērijus Apvienotās Karalistes iestādes izmanto, lai lemtu par tur dzīvojošo ES pilsoņu jauno uzturēšanās statusu. Vai varat paskaidrot?

Pamatkritēriji tam, lai ES pilsoņi varētu iegūt jaunu uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē, faktiski ir tādi paši, kādi patlaban ir paredzēti ES tiesību aktos par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos. Apvienotā Karaliste ir nolēmusi, piešķirot ES pilsoņiem un viņu ģimenes

locekļiem atļauju iecerot un uzturēties Apvienotajā Karalistē saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu, pārbaudīt tikai uzturēšanās ilgumu un noziedzības un drošības pārbaudes rezultātus.

7.6. Līdz kādam termiņam man jāiesniedz pieteikums "nostiprinātā statusa" (*settled status*) vai "nenostiprinātā statusa" (*pre-settled status*) saņemšanai?

Tie, kuri ir likumīgi uzturējušies Apvienotajā Karalistē pirms pārejas perioda beigām, līdz labvēlības perioda beigām var pieteikties uz jauno uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē.

Tiem ģimenes locekļiem, uz kuriem attiecas Izstāšanās līgums un kuri tikai pēc pārejas perioda beigām pievienojas saviem radniekiem, lai dzīvotu kopā ar tiem Apvienotajā Karalistē, jaunajam uzturēšanās statusam jāpiesakās 3 mēnešu laikā no brīža, kad viņi ieradušies Apvienotajā Karalistē. Viņi var pieteikties arī pirms labvēlības perioda beigām, ja tas viņiem ir izdevīgāk.

Līdz labvēlības perioda beigām un līdz brīdim, kad tiks pieņemts lēmums par viņu iesniegtajiem pieteikumiem, viņiem Apvienotajā Karalistē būs uzturēšanās tiesības, kas tiek uzskatītas par pastāvošām.

7.7. Kas notiks, ja Apvienotās Karalistes iestādes ilgstoši nespēs pieņemt lēmumu par manu pieteikumu jaunā uzturēšanās statusa saņemšanai?

Kad pieteikumi ir iesniegti, jūs varat dzīvot valstī un saglabāt visas pašreizējās tiesības līdz lēmuma pieņemšanai. Ja pieteikumu noraidīs, jums būs tiesības lēmumu pārsūdzēt un palikt valstī līdz galīgā lēmuma pieņemšanai.

7.8. Vai ir kādas garantijas tām personām, kuras nokavē termiņu?

Apvienotās Karalistes iestādēm ir jāveic samērīgi pasākumi, lai palīdzētu personām, kuras nokavējušas termiņu. Tām ir jāpieņem pieteikumi, ja termiņa nokavēšanai ir pamatoti iemesli. Tās personas, kuru nokavētos pieteikumus Apvienotās Karalistes iestādes nepieņems, joprojām varēs lūgt neatkarīgai Apvienotās Karalistes tiesai izskatīt atteikumu attiecībā uz tāda nokavēta pieteikuma pieņemšanu.

7.9. Kādā termiņā pieteikums jaunā statusa saņemšanai ir jāiesniedz tiem ģimenes locekļiem, kuri ierodas pēc labvēlības perioda beigām?

Izstāšanās līgums garantē, ka pieteikumu jauna uzturēšanās statusa saņemšanai viņi var iesniegt vismaz trīs mēnešu laikā pēc ierašanās.

7.10. Vai ir paredzētas garantijas, kas aizsargā personas, kuras vēlas laikus iesniegt pieteikumu jauna uzturēšanās statusa saņemšanai, bet nevar to izdarīt tāpēc, ka Apvienotās Karalistes sistēma nedarbojas?

Jā. Izstāšanās līgumā ir nodrošināts, ka labvēlības periods (*līdz tā beigām visiem ES pilsoņiem ir jāiesniedz pieteikums jauna uzturēšanās statusa saņemšanai*) būtu automātiski jāpagarina par vienu gadu, ja Apvienotā Karaliste paziņo, ka tehnisku problēmu dēļ tā vai nu nevar reģistrēt pieteikumus, vai nevar izsniegt pieteikumu apliecinājošus dokumentus. Šajā pagarinātajā laikposmā visas uzturēšanās tiesības tiks pilnīgi saglabātas.

7.11. Man jau ir dokuments, kurš apliecina pastāvīgu uzturēšanos un kuru man 2014. gadā izsniedza Apvienotās Karalistes iestādes. Es patiešām ceru, ka tādas personas kā es drīkst bez problēmām palikt.

Jums tomēr līdz labvēlības perioda beigām ir jāpiesakās jaunam pastāvīgās uzturēšanās statusam Apvienotajā Karalistē saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu. Tomēr, tā kā jūs jau esat ieguvis pastāvīgas uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē saskaņā ar spēkā esošajiem ES tiesību aktiem par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos, administratīvā procedūra ir vienkārša. Jums ir tikai jāuzrāda pase vai personas apliecība, jāpaziņo par visiem notiesājošiem spriedumiem, par ko sodāmība nav dzēsta un kas ir ietverti jūsu izrakstā no sodāmības reģistra valstī, kurā esat sodīts, un jāpierāda, ka jūs neesat bijis prombūtnē no Apvienotās Karalistes vairāk nekā piecus gadus pēc kārtas. Dokumentam par jauno uzturēšanās statusu vajadzētu tikt izsniegtam bez maksas.

7.12. Man bija tiesības uz pastāvīgu uzturēšanos Apvienotajā Karalistē saskaņā ar ES tiesību aktiem, taču es nekad neesmu iesniedzis pieteikumu, lai saņemtu dokumentu, kas apliecina pastāvīgu uzturēšanos. Vai tas varētu mani ietekmēt?

Tas mazliet ietekmē jūs. Ja tiktu uzrādīts pastāvīgas uzturēšanās dokuments, kas izsniegts pirms pārejas perioda beigām, jūsu pieteikums saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu būtu bijis vienkāršāks. Jebkurā gadījumā jums joprojām ir tiesības iegūt pastāvīgu uzturēšanos Apvienotajā Karalistē (*settled status* jeb "nostiprināto statusu"), bet jūsu pieteikšanās procedūra saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu būs nedaudz sarežģītāka.

7.13. Esmu noraizējies, ka jaunā administratīvā procedūra, ko Apvienotās Karalistes iestādes ir izstrādājušas attiecībā uz ES

pilsoņiem, ir īsts murgs. Kā ES ir aizsargājusi manas tiesības sarunu laikā?

Apvienotā Karaliste ir apņēmusies izstrādāt jaunu sistēmu – ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu, kurā administratīvās procedūras pieteikumu iesniegšanai par jaunā uzturēšanās statusa saņemšanu ir pārskatāmas, raitas un racionalizētas tā, lai novērstu jebkādu lieku administratīvo slogu.

Paredzēts, ka ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmas pieteikuma veidlapas ir īsas, vienkāršas, lietotājdraudzīgas un pielāgotas Izstāšanās līguma kontekstam. Jaunais Apvienotās Karalistes uzturēšanās statuss, kas piešķirts saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu, tiek piešķirts bez maksas.

Izstāšanās līgumā ir noteikts, ka Apvienotā Karaliste nevar pieprasīt vairāk nekā ir absolūti nepieciešams un samērīgs, lai noteiktu, vai ir izpildīti uzturēšanās kritēriji. Izstāšanās līgumā ir iekļauti noteikumi, kuros ievērotā pieeja līdzinās ES tiesību aktos par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos paredzētajai pieejai attiecībā uz pierādījumu prasībām.

7.14. Raugoties uz to, kā ES tiesību akti par brīvu pārvietošanos tika piemēroti Apvienotajā Karalistē, esmu nobažījies, ka jaunā sistēma ne vienmēr darbojas praksē.

Apvienotā Karaliste sniedz detalizētu informāciju par ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu šajā īpašajā vietnē: <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

Paredzēts, ka saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu izveidotā administratīvā sistēma ir vienmērīga, pārredzama, vienkārša, un tai nevajadzētu radīt nevajadzīgu administratīvo slogu. Jaunais Apvienotās Karalistes uzturēšanās statuss, kas piešķirts saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu, tiek piešķirts bez maksas.

Lai piedāvātu pilsoņiem konkrētas garantijas, Izstāšanās līgums nodrošina, ka tiek piemērotas visas Brīvas pārvietošanās direktīvas procesuālās garantijas. Tas nozīmē tiesības pārsūdzēt jebkuru lēmumu, kas ierobežo uzturēšanās tiesības. Tas arī nozīmē to, ka attiecīgais pilsonis saglabās visas Izstāšanās līgumā paredzētās tiesības, līdz būs pieņemts galīgais lēmums, t. sk. galīgais tiesas nolēmums pēc pārsūdzības procedūras.

7.15. 2018. gadā es pieteicos ES reģistrācijas apliecībai Apvienotajā Karalistē. Es aizpildīju dokumentus gandrīz simts lappušu apmērā, lai nodrošinātu, ka Apvienotās Karalistes iestādes saprot, ka es atbilstu nosacījumiem. Negribu vēlreiz darīt to

pašu. Vai ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmā ir citādi?

Jā. Jaunajā uzturēšanās statusa iegūšanas procedūrā saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu netiek prasīts vairāk nekā ir absolūti nepieciešams un samērīgs, lai noteiktu, vai ir izpildīti uzturēšanās kritēriji. Izstāšanās līgumā ir iekļauti noteikumi, kuros ievērotā pieeja līdzinās ES tiesību aktos par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos paredzētajai pieejai attiecībā uz pierādījumu prasībām. Vienlaikus Apvienotās Karalistes iestādes izmanto tām jau pieejamos pierādījumus (*piemēram, reģistrus par nomaksātajiem algas nodokļiem*), lai samazinātu pierādījumu apmēru, kas pieteikuma iesniedzējiem ir jāiesniedz.

Citiem vārdiem sakot, Izstāšanās līgumā ir noteikts ierobežojums, ko Apvienotās Karalistes iestādes var pieprasīt. Apvienotās Karalistes iestādes nevar prasīt, lai pieteikuma iesniedzēji iesniedz vairāk nekā minimālos pierādījumus, kas vajadzīgi, lai pierādītu, ka viņiem ir tiesības uz jauno Apvienotās Karalistes uzturēšanās statusu saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu, jāpaziņo par visiem notiesājošiem spriedumiem, par ko sodāmība nav dzēsta un kas ir ietverti jūsu izrakstā no sodāmības reģistra valstī, kurā esat sodīts, un vairs nekas cits.

Saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu Apvienotās Karalistes iestādes nolēma tomēr pārbaudīt tikai sodāmības un drošības pārbaudes rezultātus, kā arī pārbaudīt uzturēšanās ilgumu. Nav nekādu nosacījumu par to, ka jābūt strādājušam vai jābūt visaptverošai veselības apdrošināšanai.

7.16. Uzskatu, ka Apvienotās Karalistes administratīvās imigrācijas procedūras ir pārāk apgrūtinātas. Vai ir paredzēti kādi noteikumi vai garantijas, lai palīdzētu man iesniegt pieteikumu?

Apvienotās Karalistes iestādēm ir jāsadarbojas ar pieteikuma iesniedzējiem, lai palīdzētu tiem pierādīt atbilstību šā statusa saņemšanai un novērstu jebkādas kļūdas vai izlaidumus, kas ietekmē lēmumu par pieteikumu. Apvienotās Karalistes iestādēm ir jānodrošina pieteikuma iesniedzējiem iespēja sniegt papildu pierādījumus vai novērst visus trūkumus, ja šķitīs, ka ir pieļauts vienkāršs izlaidums. Tiek piemērots pierādījumu elastības princips, kas ļauj Apvienotās Karalistes iestādēm vajadzības gadījumā rīkoties pēc saviem ieskatiem par labu pieteikuma iesniedzējam.

7.17. Tā kā es daudz ceļoju, iesniedzot pieteikumu jaunā uzturēšanās statusa Apvienotajā Karalistē saņemšanai, es patiešām nevēlos iesniegt savu oriģinālo pasi un dzīvot bez tās. Ko man darīt?

Lielāko daļu pieteikumu ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmai var iesniegt, skenējot jūsu ceļošanas dokumentu ar lietotni, nevis iesniedzot to. Ceļošanas dokuments kopā ar pieteikumu jāiesniedz tikai atsevišķos gadījumos. Lai gan Izstāšanās līgumā ir noteikts, ka var iesniegt daudzu pavaddokumentu kopijas, valsts iestādes joprojām drīkst prasīt kopā ar pieteikumu uzrādīt derīgu pasi vai personas apliecību. Tomēr, tā kā ceļošanas dokumenti parasti tiek aizturēti, kamēr notiek pieteikuma izskatīšana, jums ir tiesības pieprasīt, lai jums atdod ceļošanas dokumentu, pirms tiek pieņemts lēmums par pieteikumu.

7.18. Vai es varu iesniegt pavaddokumentu kopijas, nevis oriģinālus?

Jā. Drīkst iesniegt to pavaddokumentu kopijas, kas nav pase vai personas apliecība. Apvienotās Karalistes iestādes īpašos gadījumos var prasīt iesniegt konkrētu dokumentu oriģinālus, ja radušās pamatotas šaubas par to autentiskumu.

7.19. Dažu imigrācijas pieteikumu iesniegšana Apvienotajā Karalistē ir ļoti dārga. Cik lielu maksu Apvienotās Karalistes iestādes iekasē no ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, kuri piesakās jaunam uzturēšanās statusam?

Jaunais Apvienotās Karalistes uzturēšanās statuss, kas piešķirts saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu, tiek piešķirts bez maksas.

7.20. Esmu precējies, un mums ir trīs bērni. Vai mūsu pieteikumus izskata kopā vai atsevišķi?

Izstāšanās līgumā ir paredzēts, ka pieteikumus, ko ģimenes locekļi iesnieguši vienlaikus, izskata kopā. ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmā tas nozīmē, ka jūsu pieteikumiem jābūt "saistītiem" (*linked*).

7.21. Esmu dzirdējis, ka Izstāšanās līgumā paredzētos uzturēšanās dokumentus Apvienotā Karaliste izsniedz digitālā formātā. Ko tas nozīmē?

Izstāšanās līgumā paredzētos uzturēšanās dokumentus var izsniegt vai nu kā fiziskus dokumentus (*piemēram, plastmasas karti ar drošības iezīmēm*), vai digitālā formātā.

Apvienotā Karaliste izdod digitālu uzturēšanās statusa dokumentu ES pilsoņiem saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu. Digitālais statuss ir pamatots ar ierakstu,

kas glabāsies Apvienotās Karalistes iestāžu pārvaldītā digitālā datubāzē. To var skatīt tīmekļa vietnē <https://www.gov.uk/view-prove-immigration-status>.

7.22. Pirms pārejas perioda beigām ES pilsoņi varēja pārsūdzēt Apvienotās Karalistes iestāžu lēmumus. Vai šīs tiesības joprojām ir aizsargātas?

Jā, šīs tiesības ir pilnībā pārņemtas Izstāšanās līgumā.

7.23. Kas notiek ar tiem ES pilsoņiem, kuru pieteikumu jauna uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotās Karalistes iestādes noraida? Vai viņi var palikt, kamēr tiek izskatīta pārsūdzība?

ES pilsoņi, kuru pieteikumi jauna uzturēšanās statusa saņemšanai saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu pēc pārejas perioda beigām tiek noraidīti, var vērsties pēc tiesiskās aizsardzības pret atteikumu. Viņi saglabā savas uzturēšanās tiesības līdz brīdim, kad lēmums – *vai pārsūdzība* – kļūst galīgs. Tāpat kā noteikts ES tiesību aktos par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos, Apvienotās Karalistes iestādes izņēmuma gadījumos (*piemēram, ja lēmuma pamatā ir nopietni sabiedriskās drošības apsvērumi*) var izraidīt pieteikuma iesniedzējus, kuru pieteikums ir noraidīts, pat pirms galīgā sprieduma pasludināšanas. Tādā gadījumā iestādes nedrīkst liegt ES pilsoņiem aizstāvēt sevi personiski, izņemot ārkārtas apstākļus, kad viņu atrašanās Apvienotajā Karalistē var radīt nopietnas problēmas sabiedriskajai kārtībai vai valsts drošībai.

8. Profesionālā kvalifikācija

- *Profesionālā kvalifikācija atbilstīgi patlaban spēkā esošajiem ES tiesību aktiem*

8.1. Kas ir profesionālā kvalifikācija?

Profesionālā kvalifikācija ir īpašas kvalifikācijas prasības, kas personai jāizpilda atbilstīgi tiesību aktiem, lai varētu veikt reglamentētu profesionālo darbību vai iesaistītos reglamentētās darbībās attiecīgā valstī.

Dažādām profesijām ir atšķirīgas kvalifikācijas prasības. Tās var atšķirties arī vienai profesijai vai vienai darbībai dažādās valstīs.

Profesionālā kvalifikācija var būt konkrēti studiju virzieni, mācības un/vai darba pieredze. Tās var pierādīt, uzrādot, piemēram, attiecīgos diplomus, sertifikātus, kā arī prasmju un/vai darba pieredzes apliecinājumus.

8.2. Kas notiek ar vienā dalībvalstī atzītu kvalifikāciju pēc pārcelšanās uz dzīvi citā dalībvalstī?

ES pilsoņiem ir tiesības strādāt reglamentētā profesijā kā darbiniekam vai pašnodarbinātai personai dalībvalstī, kas nav dalībvalsts, kurā viņi ir ieguvuši kvalifikāciju.

Speciālistiem (*piemēram, fizioterapeitiem*), kuri ir apmācīti un ieguvuši kvalifikāciju vienā dalībvalstī un kuri nolemj pārcelties uz citu dalībvalsti un strādāt dalībvalstī, kurā ir reglamentēta profesionālās darbības sākšana un veikšana šajā profesijā, lai drīkstētu strādāt šajā otrā dalībvalstī, ir jāiegūst profesionālās kvalifikācijas atzīšana šajā valstī.

Atbilstīgi ES kārtībai dalībvalstīm, kuras reglamentē konkrētas profesijas, ievērojot stingrus nosacījumus, ir jāizvērtē citās dalībvalstīs iegūtas kvalifikācijas, lai atzītu attiecīgās kvalifikācijas un atļautu strādāt attiecīgajā profesijā.

Attiecībā uz dažām profesijām (*ārstiem, medmāsām, zobārstiem, veterinārārstiem, vecmātēm, farmaceitiem un arhitektiem*) ir ieviesta automātiska atzīšanas sistēma, pamatojoties uz vienotiem minimālajiem mācību nosacījumiem. Turklāt, ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi, vairākās profesijās, galvenokārt amatniecības, rūpniecības un tirdzniecības nozarē, var piemērot automātisku atzīšanu, pamatojoties uz pieredzi.

Citās profesijās uzņemošā dalībvalsts speciālistam, kas tajā ierodas, var piemērot kompensācijas pasākumus, ja pastāv objektīvas būtiskas atšķirības starp speciālista kvalifikāciju un uzņemošajā dalībvalstī prasīto kvalifikāciju.

Dalībvalstij, kurā atzīšana tiek prasīta, attiecīgais lēmums ir jāpieņem stingri noteiktā termiņā. Šādus lēmumus var apstrīdēt atbilstīgi valsts tiesību aktiem, tie nevar būt patvaļīgi, un tiem jābūt pilnīgi saderīgiem ar ES tiesību aktiem.

Visbeidzot, konkrētām profesijām, piemēram, juristiem, var piemērot dažus īpašus noteikumus.

Šo ES kārtību nepiemēro, lai atzītu pieteikumus, ko iesnieguši trešo valstu valstspiederīgie, ja vien šādu pielīdzināšanu neparedz īpaši noteikumi, piemēram, noteikumi, ko piemēro EEZ un Šveices valstspiederīgajiem.

Kvalifikācijai, ko ES pilsoņi ieguvuši trešās valstīs, ES kārtību piemēro tikai tad, ja tā ir pielīdzināta ES kvalifikācijai. To dara pēc trim profesionālās darbības gadiem dalībvalstī, kura to ir atzinusi pirmā.

8.3. Kas patlaban notiek ar vienā dalībvalstī atzītu kvalifikāciju, ja islaicīgi vai neregulāri tiek sniegti pakalpojumi citā dalībvalstī?

Atbilstīgi ES tiesību aktiem attiecībā uz vairumu profesiju dalībvalsts, kurā paredzēts sniegt pakalpojumu, attiecīgajiem speciālistiem var pieprasīt iepriekšēju deklarāciju. Deklarāciju var iesniegt vienu reizi gadā (*Eiropas profesionālās kartes īpašnieki – ik pēc 18 mēnešiem*), un tai var pievienot noteiktu skaitu sertifikātu.

Dalībvalsts, kurā paredzēts sniegt pakalpojumu, nedrīkst veikt iepriekšēju kvalifikācijas pārbaudi, izņemot attiecībā uz profesijām, kas pakalpojuma saņēmējam varētu radīt smagu veselības bojājumu vai drošības risku. Jebkura šāda pārbaude nedrīkstētu būt stingrāka par konkrētajā nolūkā nepieciešamo.

Turklāt attiecībā uz tādām profesijām kā ārsti, medmāsas, zobārsti, veterinārārsti, vecmātes, farmaceiti, arhitekti utt., kurām piemēro automātisku atzīšanas sistēmu, nedrīkst veikt iepriekšēju kvalifikācijas pārbaudi. Var prasīt tikai iepriekš iesniegt ikgadēju deklarāciju.

- *Profesionālā kvalifikācija atbilstīgi Izstāšanās līgumam*

8.4. Kā Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES ietekmē šo situāciju?

Iepriekšējos punktos izklāstītais ES tiesiskais regulējums pēc pārejas perioda beigām Apvienotajā Karalistē vairs nav piemērojams.

Visi jautājumi, kas saistīti ar ES pilsoņu kvalifikācijas atzīšanu Apvienotajā Karalistē un iespēju sniegt tur profesionālos pakalpojumus, tiks risināti saskaņā ar valsts noteikumiem un nosacījumiem, neizmantojot ES tiesību aktos paredzētās tiesības.

8.5. Kāda ir Izstāšanās līguma nozīme?

Izstāšanās līguma galvenais nolūks ir nodrošināt, lai *Brexit* dēļ ES pilsoņi un Apvienotās Karalistes valstspiederīgie, kuri likumīgi dzīvo uzņēmējvalstī līdz pārejas perioda beigām un kuru kvalifikācija ir iepriekš atzīta šajā valstī atbilstīgi konkrētiem ES instrumentiem, nezaudētu atzītās kvalifikācijas likumīgumu un atļauju veikt profesionālo darbību šajā valstī.

Tas ir svarīgi arī speciālistiem, kas pārejas perioda beigās būs pārrobežu darbinieki, kuru kvalifikācija varētu būt atzīta un kuri varētu būt saņēmumi atļauju veikt profesionālo darbību valstī, kurā tie ir nodarbināti kā pārrobežu darbinieki.

Izstāšanās līgumu piemēro arī attiecībā uz šādu personu profesionālās kvalifikācijas atzīšanas iesniegumiem, kas vēl nav izskatīti.

ES speciālistiem, kuri ir Apvienotajā Karalistē ieguvuši kvalifikāciju un kuri tur veic uzņēmējdarbību, Izstāšanās līgums negarantē tiesības izmantot ES tiesību aktus, lai pēc pārejas perioda beigām panāktu kvalifikācijas atzīšanu kādā ES dalībvalstī, vai kādā no tām sniegtu īslaicīgus vai neregulārus pakalpojumus.

Izstāšanās līgums neaizsargā tādu atļauju derīgumu Eiropas Savienībā, kuras Apvienotās Karalistes iestādes izsniegušas dažās nozarēs, piemēram, transporta nozarē, un kuras ir spēkā Eiropas iekšējā tirgū, un neaizsargā arī ES dalībvalstu izsniegtu šāda veida atļauju derīgumu Apvienotajā Karalistē.

8.6. Esmu arhitekts, Igaunijas valstspiederīgais, dzīvoju un strādāju Apvienotajā Karalistē. Vai es varu turpināt strādāt savā profesijā?

Jā. Ja jūsu profesionālā kvalifikācija ir atzīta Apvienotajā Karalistē un jūs atbilstat visām prakses prasībām Apvienotajā Karalistē, jūs arī turpmāk varat atsaukties uz šo atzīšanas lēmumu, lai varētu tur veikt profesionālo darbību.

8.7. Es esmu fizioterapeits, Beļģijas valstspiederīgais, dzīvoju Īrijā un strādāju par fizioterapeitu Apvienotajā Karalistē, kur ir atzīta mana kvalifikācija. Vai es drīkstu turpināt sniegt savus pakalpojumus kā pārrobežu darbinieks Apvienotajā Karalistē?

Jā. Ja jūsu profesionālā kvalifikācija ir atzīta Apvienotajā Karalistē, jūs arī turpmāk varat atsaukties uz šo atzīšanas lēmumu, lai varētu veikt profesionālo darbību.

8.8. Esmu Somijas pilsonis un dzīvoju Somijā. Patlaban apmeklēju kursus vietējā izglītības iestādē, kurai ir noslēgts franšīzes līgums ar Apvienotās Karalistes augstskolu. Pēc studiju

pabeigšanas es saņemšu Apvienotās Karalistes diplomu. Kāds būs manas kvalifikācijas statuss, ja es diplomu saņemšu pēc pārejas perioda beigām?

Ja diplomu būs izdevusi Apvienotās Karalistes izglītības iestāde (*Apvienotās Karalistes augstskola vai Apvienotās Karalistes profesionālās izglītības iestāde*), jūsu kvalifikācija nebūs ES kvalifikācija, un tai nepiemēros ES atzīšanas kārtību.

Nosacījumi par iespēju strādāt profesijā Apvienotajā Karalistē būs atkarīgi no Apvienotās Karalistes tiesību aktiem un politikas imigrācijas jomā, atbilstības īpašiem noteikumiem un attieksmes pret ārvalstniekiem ar Apvienotās Karalistes diplomu, kas izsniegts saskaņā ar franšīzes izglītības noteikumiem.

9. Sociālais nodrošinājums

9.1. **Esmu Spānijas valstspiederīgais, es strādāju Apvienotajā Karalistē, un man ir piešķirts statuss saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu. Kas notiek ar manu sociālo nodrošinājumu?**

Attiecībā uz sociālā nodrošinājuma noteikumiem Izstāšanās līguma nolūks ir nodrošināt iepriekšējā stāvokļa saglabāšanu. ES noteikumi joprojām attiecas uz personām, ko aizsargā izstāšanās līgums. Tas nozīmē, piemēram, ka:

- turpmāk Apvienotā Karaliste atbild par jūsu **sociālā nodrošinājuma pabalstiem** – jūs veicat iemaksas Apvienotajā Karalistē, un jums ir tiesības bez diskriminācijas saņemt Apvienotās Karalistes piešķirtos pabalstus;
- jums **Apvienotajā Karalistē ir pieejama veselības aprūpe** ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādus piemēro Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem;
- **ja dodaties atvaļinājumā uz kādu Eiropas Savienības dalībvalsti**, varat izmantot savu Lielbritānijā izsniegto Eiropas veselības apdrošināšanas karti (*tomēr jums būs jāpieprasa jauna Eiropas veselības apdrošināšanas karte (EVAK) – sk. vietni <https://www.nhs.uk/using-the-nhs/healthcare-abroad/apply-for-a-free-ehic-european-health-insurance-card/>*);
- **ja jūsu bērni dzīvo Spānijā** un jums ir tiesības saņemt ģimenes pabalstus Apvienotajā Karalistē, jūs joprojām tos saņemsiet tādā pašā apmērā, tā, it kā jūsu bērni dzīvotu kopā ar jums Apvienotajā Karalistē (*sīkāku informāciju sk. vietnē <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=lv>*);
- **ja jūsu ģimenē rodas bērns pēc pārejas perioda beigām** un jums ir tiesības saņemt ģimenes pabalstus atbilstīgi Apvienotās Karalistes tiesību aktiem, jūs saņemat pabalstus pat tad, ja jūsu bērni dzīvo, piemēram, Spānijā (*sīkāku informāciju sk. vietnē <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=lv>*);
- **ja zaudējat darbu**, jums ir tiesības saņemt bezdarbnieka pabalstus Apvienotajā Karalistē un jūs šos pabalstus atļautajā laikposmā varat eksportēt, lai meklētu darbu kādā no ES dalībvalstīm (*sīkāku informāciju sk. vietnē <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=lv>*);
- **pensionējoties** jums ir tiesības uz Apvienotās Karalistes pensiju saskaņā ar valsts tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem:

- ja jūsu apdrošināšanas periodi nebūs pietiekami, lai jums būtu tiesības saņemt Apvienotās Karalistes piešķirtu pensiju, Apvienotā Karaliste vajadzīgajā apmērā ņems vērā apdrošināšanas periodus ES dalībvalstīs;
- ja vēlēšities atgriezties Spānijā:
  - jūs arī turpmāk saņemsiet Apvienotās Karalistes pensiju pilnā apmērā;
  - jūsu Apvienotās Karalistes pensija arī turpmāk tiks indeksēta;
  - atbildība par veselības apdrošināšanas izmaksāšanu tiks noteikta, ņemot vērā citas pensijas, ko jūs saņemat, un jūsu dzīvesvietu.

Sīkāku informāciju sk. vietnē

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=lv>;

- **ja jūsu apgādājamiem ir tiesības saņemt apgādnieka zaudējuma pabalstus Apvienotajā Karalistē**, viņi tos var pieprasīt un saņemt pilnā apmērā pat tad, ja dzīvo Spānijā.

9.2. Cik ilgi Izstāšanās līgums var mani aizsargāt?

Jūs esat aizsargāts, kamēr jūs savā statusā bez pārtraukuma saglabājat saistību ar Apvienoto Karalisti un jebkuru no dalībvalstīm.

Piemēram, ja esat Polijas pilsonis, dzīvojat Apvienotajā Karalistē un pārejas perioda beigās šeit strādājat pie britu darba devēja, uz jums vēl aizvien attiecas Izstāšanās līgums, ja "pārrobežu saikne" joprojām ir saglabājusies.

Šī "pārrobežu saikne" starp Apvienoto Karalisti un kādu no ES dalībvalstīm pastāvēs, kamēr jūs turpināsiet dzīvot Apvienotajā Karalistē un tur strādāt pie britu darba devēja.

Tā var saglabāties arī tad, ja jūsu situācija būs mainījusies – jūs esat aizsargāts, ja vien jums joprojām ir "pārrobežu saikne" ar Apvienoto Karalisti. Tātad jūs joprojām esat aizsargāts, piemēram, šādos apstākļos:

- jūs turpināt strādāt pie britu darba devēja Apvienotajā Karalistē un uzņematies papildu darbu Īrijā;
- jūs turpināt strādāt pie britu darba devēja Apvienotajā Karalistē, bet pārceļaties dzīvot Īrijā;
- jūs pārtraucat strādāt pie britu darba devēja un sākat strādāt Īrijā, vienlaikus turpinot dzīvot Apvienotajā Karalistē;
- jūsu darba līguma termiņš beidzas un jūs noslēdzat citu darba līgumu ar darba devēju Īrijā, taču darbs joprojām tiek veikts Apvienotajā Karalistē;

- jūs zaudējat darbu, nesaņemot bezdarbnieka pabalstu un joprojām dzīvojat Apvienotajā Karalistē;
- jūs zaudējat darbu, saņemot bezdarbnieka pabalstus un atļautajā laikposmā eksportējat tos uz Poliju, cenšoties atrast darbu tur (*sīkāku informāciju sk. vietnē <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=lv>*);
- pēc neveiksmīgiem darba meklējumiem Polijā atļautās prombūtnes laikā jūs uzreiz atgriežaties Apvienotajā Karalistē un turpināt meklēt darbu tur;
- jūsu darba līguma termiņš beidzas un jūs nestrādājat, vienlaikus gaidot pensionēšanās vecuma sasniegšanu un turpinot dzīvot Apvienotajā Karalistē;
- jūs pensionējaties Apvienotajā Karalistē.

Tomēr uz jums vairs pilnā apmērā neattieksies sociālā nodrošinājuma koordinācijas noteikumi, ja būs beidzies jūsu darba līguma termiņš un jūs mainīsiet dzīvesvietu, pārceļoties uz Poliju (*vai jebkuru citu dalībvalsti*). Tādā gadījumā Izstāšanās līgums nodrošina, ka jūsu iepriekšējie sociālās apdrošināšanas periodi netiek zaudēti. Ja atbildīsiet valsts tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem (piemēram, būsiet sasniedzis pensijas vecumu), varēsiet pieprasīt pabalstus, ņemot vērā šos periodus Apvienotajā Karalistē.

Ņemiet vērā, ka tad, ja pirms pārceļšanās atpakaļ uz Poliju (vai citu dalībvalsti) esat ieguvis pastāvīgas uzturēšanās tiesības Apvienotajā Karalistē un atgriežaties Apvienotajā Karalistē, pirms šīs tiesības zaudējušas spēku, jums tik un tā joprojām būs tiesības uz pilnīgu sociālā nodrošinājuma aizsardzību, kas paredzēta Izstāšanās līgumā.

9.3. Esmu Francijas pilsonis, kas dzīvo Francijā un strādā Apvienotajā Karalistē. Vai uz mani joprojām attiecas sociālā nodrošinājuma koordinācijas noteikumi?

Jā, kamēr jūsu situācija būs saistīta ar Apvienoto Karalisti (*sīkāku informāciju sk. atbildē uz 9.1. jautājumu par sociālo nodrošinājumu*).

Kamēr jūs turpināt strādāt Apvienotajā Karalistē, tā joprojām ir atbildīga par jūsu sociālā nodrošinājuma segumu, proti, piemēram:

- jums jāveic Apvienotās Karalistes **sociālā nodrošinājuma** iemaksas, un jums ir tiesības bez diskriminācijas saņemt Apvienotās Karalistes pabalstus;
- Francijā, kur jūs dzīvojat, jums ir **pieejama veselības apdrošināšana**, ko apmaksā Apvienotā Karaliste;

- **ja dodaties atvaļinājumā uz kādu Eiropas Savienības dalībvalsti**, varat izmantot savu Lielbritānijā izsniegto Eiropas veselības apdrošināšanas karti (*tomēr jums būs jāpiesakās jauna veida Eiropas veselības apdrošināšanas kartei (EVAK)*);
- **ja jūsu bērni dzīvo Francijā** un jums ir tiesības saņemt ģimenes pabalstus, jūs joprojām tos saņemsiet tādā pašā apmērā, tā, it kā jūsu bērni dzīvotu kopā ar jums Apvienotajā Karalistē (*sīkāku informāciju sk. vietnē <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=lv>*);
- **ja jūsu ģimenē piedzimst bērns pēc pārejas perioda beigām** un jums ir tiesības saņemt ģimenes pabalstus atbilstīgi Apvienotās Karalistes tiesību aktiem, jūs saņemat pabalstus pat tad, ja jūsu bērni dzīvo Francijā (*sīkāku informāciju par piemērojamiem noteikumiem sk. vietnē <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=lv>*);
- **ja zaudējat darbu**, jūs esat aizsargāts atbilstīgi sociālā nodrošinājuma koordinācijas noteikumiem (*sīkāku informāciju sk. vietnē <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=lv>*);
- **pensionējoties** jums būs tiesības uz Apvienotās Karalistes pensiju saskaņā ar Apvienotās Karalistes tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem:
  - ja jūsu apdrošināšanas periodi nebūs pietiekami, lai jums būtu tiesības saņemt pensiju Apvienotajā Karalistē, Apvienotā Karaliste vajadzīgajā apmērā ņems vērā apdrošināšanas periodus ES dalībvalstīs;
  - jūs saņemsiet Apvienotās Karalistes pensiju pilnā apmērā pat tad, ja dzīvosiet Francijā;
  - jūsu Apvienotās Karalistes pensija arī turpmāk tiks indeksēta;
  - atbildība par veselības apdrošināšanas izmaksāšanu tiks noteikta, ņemot vērā citas pensijas, ko jūs saņemat, un jūsu dzīvesvietu.

Sīkāku informāciju sk. vietnē <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=lv>;

- **ja jūsu apgādājamiem ir tiesības saņemt apgādnieka zaudējuma pabalstus Apvienotajā Karalistē**, viņi tos var saņemt pilnā apmērā pat tad, ja dzīvo Francijā.

9.4. Esmu Bulgārijas pilsonis, dzīvoju Bulgārijā un strādāju gan Bulgārijā, gan Apvienotajā Karalistē. Vai uz mani joprojām attiecas sociālā nodrošinājuma koordinācijas noteikumi?

Jā, kamēr jūsu situācija būs saistīta ar Apvienoto Karalisti (*sīkāku informāciju sk. atbildē uz 9.1. jautājumu par sociālo nodrošinājumu*).

Uz jums arī turpmāk attiecas tikai vienas valsts sociālā nodrošinājuma tiesības. Šo valsti nosaka, ņemot vērā jūsu veikto darbu un jūsu uzturēšanās vietu (*sīkāku informāciju sk. vietnē <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=lv>*).

9.5. Esmu Itālijas pilsonis un Apvienotajā Karalistē strādāju par civildienesta ierēdni. Vai uz mani joprojām attiecas sociālā nodrošinājuma koordinācijas noteikumi?

Jā, kamēr jūsu situācija būs saistīta ar Apvienoto Karalisti (*sīkāku informāciju sk. atbildē uz 9.1. jautājumu par sociālo nodrošinājumu*).

Itālijas kompetencē joprojām ir jūsu sociālais nodrošinājums (*sīkāku informāciju sk. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=lv>*).

9.6. Esmu Čehijas pilsonis, strādāju un dzīvoju Čehijā. Pārejas perioda beigās būšu atvaļinājumā Apvienotajā Karalistē. Vai es joprojām varu izmantot Eiropas veselības apdrošināšanas karti?

Jā, visā jūsu atvaļinājuma laikā. Jūs savu Eiropas veselības apdrošināšanas karti varat izmantot Apvienotajā Karalistē gan tad, ja jau atvaļinājuma laikā saņemat vajadzīgo veselības aprūpes segumu pirms pārejas perioda beigām, gan arī tad, ja veselības aprūpes pakalpojums jums ir vajadzīgs pēc pārejas perioda beigām.

9.7. Esmu Maltas pilsonis, strādāju un dzīvoju Maltā. Es plānoju doties brīvdienās uz Apvienoto Karalisti. Vai es varēšu izmantot savu Eiropas veselības apdrošināšanas karti?

Nē. Izstāšanās līgumā nav paredzēta Eiropas veselības apdrošināšanas kartes izmantošana turpmākos atvaļinājumos Apvienotajā Karalistē.

9.8. Esmu Itālijas pilsonis un kopš 2019. gada studēju Apvienotajā Karalistē. Vai es varu izmantot savu Eiropas veselības apdrošināšanas karti, ja manas studijas turpinās pēc pārejas perioda beigām?

Jā, jūs joprojām varat izmantot savu Eiropas veselības apdrošināšanas karti, kamēr jūsu uzturēšanās Apvienotajā Karalistē netiks pārtraukta. Īslaicīgi Itālijas apmeklējumi (piemēram, brīvdienas) nepārtrauc jūsu uzturēšanos Apvienotajā Karalistē studiju nolūkā.

9.9. Esmu Horvātijas pilsonis, strādāju un dzīvoju Horvātijā. Pirms pārejas perioda beigām es sāku īpašu ārstēšanās kursu Apvienotajā Karalistē. Vai pēc pārejas perioda beigām es varu turpināt ārstēšanos?

Jā. Izstāšanās līgums nodrošina, ka personām, kas pirms pārejas perioda beigām Apvienotajā Karalistē jau ir pieprasījušas atļauju saņemt plānotu veselības aprūpes kursu, joprojām ir tiesības turpināt ārstēšanos.

9.10. Esmu Spānijas valstspiederīgais un strādāju Apvienotajā Karalistē. Drīz sasniegšu pensijas vecumu. Kas notiks ar manām Apvienotās Karalistes un Spānijas pensijas tiesībām?

Jūsu Apvienotās Karalistes un Spānijas pensija nemainīsies, un viss saglabāsies tāpat kā līdz šim. Jums būs tiesības uz pensiju saskaņā ar valsts tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem, nepieciešamajā apmērā ņemot vērā nodarbinātības periodus ES dalībvalstīs. Šo summu aprēķinās saskaņā ar tiem pašiem noteikumiem, un atkarībā no situācijas un piemērojamiem ES noteikumiem jūs varat pat eksportēt jūsu pensiju un to var indeksēt, ja nolemsiet apmesties uz dzīvi Spānijā vai kādā citā ES dalībvalstī.

9.11. Esmu pensijā un patlaban saņemu pensiju gan no Apvienotās Karalistes, gan Slovēnijas, kur iepriekš strādāju. Kas notiks ar manu pensiju?

Jūsu pensija nemainīsies. Jūs turpināsiet saņemt pensiju gan no Apvienotās Karalistes, gan Slovēnijas tāpat kā līdz šim. Jūsu Apvienotās Karalistes pensija arī turpmāk tiks indeksēta.

9.12. Pirms kāda laika es 12 gadus nostrādāju Apvienotajā Karalistē. Esmu pārcēlies un patlaban strādāju Austrijā. Kas notiks ar darba – un apdrošināšanas – stāžu Apvienotajā Karalistē un Austrijā, kad iešu pensijā (ap 2035. gadu)?

Jūsu darba stāžs joprojām tiks ņemts vērā, un, tiklīdz dosieties pensijā, saņemsiet savu Apvienotās Karalistes pensiju (*vai, precīzāk, pensijas daļu, kas atbilst 12 nodarbinātības gadiem*) un savu Austrijas pensiju (*daļu, kas atbilst Austrijā nostrādāto gadu skaitam*) atbilstīgi tādiem pašiem nosacījumiem, kas patlaban tiek piemēroti ES.

9.13. Visu mūžu esmu strādājis Apvienotajā Karalistē un patlaban esmu devies pensijā Francijā. Esmu noraizējies, ka mana Apvienotās Karalistes pensija vairs netiks indeksēta.

Izstāšanās līgumā ir skaidri norādīts, ka sociālā nodrošinājuma pabalsti, piemēram, vecuma pensija, arī turpmāk tiks indeksēti atbilstīgi valsts noteikumiem pat tad, ja pensionārs uzturas ES dalībvalstī nevis Apvienotajā Karalistē.

9.14. Ja izlemšu nākotnē atstāt Apvienoto Karalisti, vai mani sociālā nodrošinājuma pabalsti man sekos?

Ja jūs aizsargā Izstāšanās līgums, visi attiecīgie sociālā nodrošinājuma pabalsti arī turpmāk būs eksportējami gan uz ES dalībvalstīm, gan Apvienoto Karalisti atbilstīgi tiem pašiem noteikumiem, kas paredzēti ES noteikumos.

9.15. Visu mūžu nostrādājis Beļģijā, esmu devies pensijā, lai dzīvotu Apvienotajā Karalistē. Pirms pārejas perioda beigām es varēju saņemt veselības aprūpi vietējā slimnīcā bez sarežģījumiem. Vai tas ir mainījies?

Pēc pārejas perioda beigām nekas nemainās. Beļģija turpinās atmaksāt jūsu veselības aprūpes izmaksas Apvienotajā Karalistē tāpat, kā to darīja agrāk.

9.16. Esmu Somijas pilsonē, strādāju un dzīvoju Somijā. Tomēr mans laulātais un bērni dzīvo Apvienotajā Karalistē. Kā maniem ģimenes locekļiem viņiem bija tiesības uz veselības aprūpi, ko sedz Somija, un es līdz pārejas perioda beigām saņēmu ģimenes pabalstus Somijā. Vai tas ir mainījies?

Ja šīs tiesības pastāvēja jau pārejas perioda beigās, izmaiņu nav. Jūsu ģimenes locekļi turpinās saņemt veselības aprūpi Apvienotajā Karalistē, un to segs Somija, un jūs turpināsiet saņemt ģimenes pabalstus Somijā, neraugoties uz to, ka jūsu bērni dzīvo Apvienotajā Karalistē.

9.17. Esmu Vācijas valstspiederīgais, strādāju kādā uzņēmumā Vācijā un mans darba devējs 2019. gadā norīkoja mani darbā Apvienotajā Karalistē. Es joprojām esmu apdrošināts Vācijā, un mans portatīvais dokuments A1 zaudē spēku tikai 2021. gada septembrī. Vai tas nozīmē, ka tas joprojām būs spēkā 2021. gadā?

Izstāšanās līgums neattiecas uz darba ņēmēju norīkošanu pakalpojumu sniegšanas jomā. Neskarot gaidāmo nolīgumu ar Apvienoto Karalisti par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordināciju, tas nozīmē, ka no 2021. gada 1. janvāra šādi norīkošanai starp dalībvalstīm un Apvienoto Karalisti vairs nav juridiska pamata un jūsu portatīvais dokuments A1 vairs nav derīgs.

Tas attiecas tikai uz portatīvajiem dokumentiem A1, kas izdoti saistībā ar norīkošanu pakalpojuma sniegšanai. Portatīvi dokumenti A1, kas izsniegti citu iemeslu dēļ, piemēram, kādam, kas piedalās mācību kursā Apvienotajā Karalistē, vai personām, kas vienlaikus strādā Apvienotajā Karalistē un dalībvalstī, pēc 2021. gada 1. janvāra joprojām ir derīgi.

9.18. Esmu pašnodarbināta persona un strādāju gan Apvienotajā Karalistē, gan Francijā. Es dzīvoju Francijā, bet esmu apdrošināts Apvienotajā Karalistē. Man ir Apvienotās Karalistes izdots portatīvais dokuments A1, kā arī portatīvais dokuments S1, ko es izmantoju, lai Francijā izmantotu veselības aprūpi, ko apmaksā Apvienotā Karaliste. Vai šie dokumenti paliks spēkā un vai es varu tos atjaunot, kad būs beidzies to derīguma termiņš?

Tā kā jūs esat pārrobežu situācijā, kurā ir iesaistīta Apvienotā Karaliste un kāda dalībvalsts, jūs aizsargā Izstāšanās līgums. Tāpēc uz jums joprojām attiecas ES noteikumi par sociālā nodrošinājuma koordināciju, un šādi dokumenti ir spēkā pēc 2020. gada 31. decembra, arī jūsu portatīvais dokuments A1, jo tas nav izdots saistībā ar norīkošanu darbā pakalpojuma sniegšanai. Kamēr esat pārrobežu situācijā, jūsu dokumentus var atjaunot saskaņā ar tiem pašiem noteikumiem, kas bija piemērojami pirms 2021. gada 1. janvāra.

9.19. Mani vecāki ir Nīderlandes pilsoņi, kuri 1990. gadā pārcēlās uz Apvienoto Karalisti, un viņiem tagad ir jauns uzturēšanās statuss saskaņā ar ES pilsoņu uzturēšanās statusa nostiprināšanas shēmu. Esmu dzimis Apvienotajā Karalistē pirms 19 gadiem (esmu Nīderlandes/Apvienotās Karalistes dubultpilsonis kopš dzimšanas) un visu mūžu esmu dzīvojis Apvienotajā Karalistē. Es sāku strādāt pirms diviem gadiem.

Mani vecāki domā, ka nākotnē viņi varētu pārcelties uz Nīderlandi. Ja izlemšu arī pārcelties uz Nīderlandi, vai mani sociālā nodrošinājuma pabalsti man sekos?

Lai gan jums ir dubultpilsonība, tomēr jūs visu mūžu esat dzīvojis Apvienotajā Karalistē un līdz 2021. gada 1. janvārim neesat izmantojis savas tiesības brīvi pārvietoties. Tāpēc Izstāšanās līgums jūs neaizsargā. Tas nozīmē, ka, pārceloties uz Nīderlandi, jūs nevarēsiet izmantot savas iegūtās sociālā nodrošinājuma tiesības, pamatojoties uz Izstāšanās līgumu. Tas var mainīties nākotnē ar kādu nolīgumu ar Apvienoto Karalisti par sociālā nodrošinājuma koordinēšanu.

10. **Noderīgas saites**

Izstāšanās līgums

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:02020W/TXT-20200613>

ES līgumi

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:12012E/TXT>

ES norādījumi par Izstāšanās līguma daļu attiecībā uz pilsoņu tiesībām

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52020XC0520\(05\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52020XC0520(05))

Konsultācijas par tiesībām Apvienotajā Karalistē

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/brexit-residence-rights/eu-nationals-living-in-uk/index_lv.htm

Buklets par to, kas jums jāzina, ja esat ES pilsonis un dzīvojat Apvienotajā Karalistē

Buklets par to, kas jums jāzina kā vecāka gadagājuma ES pilsonim, kurš dzīvo Apvienotajā Karalistē

Buklets par to, kas jums jāzina, ja esat tādas valsts pilsonis, kura nav ES dalībvalsts, un dzīvojat Apvienotajā Karalistē un ja jums ir vai bija ģimenes saites ar ES pilsoni

Apvienotās Karalistes valdības publikācija "Social security arrangements between the UK and the EU from 1 January 2021: staff guide"

Patlaban spēkā esošie ES noteikumi par uzturēšanās formalitātēm, kas jāievēro ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem

Jūsu ģimenes locekļu, kam ir ES pilsonība, reģistrēšana citā ES valstī

Jūsu ģimenes locekļu, kam nav ES pilsonības, reģistrēšana citā ES valstī

Direktīva 2004/38/EK ("Brīvas pārvietošanās direktīva")

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32004L0038>

Regula (ES) Nr. 492/2011

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:02011R0492-20190731>

Patlaban spēkā esošie ES noteikumi par speciālistu brīvu pārvietošanos

Profesionālā kvalifikācija

https://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals_en

Direktīva 2005/36/EK ("Direktīva par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu")

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:02005L0036-20200424>

Patlaban spēkā esošie ES noteikumi par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanu

Veselība

Darbs un pensionēšanās

Sociālās apdrošināšanas koordinācija ES

Regula (EK) Nr. 883/2004

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:02004R0883-20190731/>

Regula (EK) Nr. 987/2009

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:02009R0987-20180101/>